

Pedagogisch beleid

0 – 4 jaar

**T:NT:EL
TUIN**

Inhoudsopgave

1. Inleiding
2. Pedagogische visie
3. Vier kerndoelen van kinderopvang
4. Pedagogisch handelen
 1. interactie vaardigheden
5. doel 1: Emotionele veiligheid
 1. behoefte van kinderen
 2. pedagogisch aanbod
 3. resultaat
6. doel 2: Persoonlijke competentie
 1. behoefte van kinderen
 2. pedagogisch aanbod
 3. resultaat
7. doel 3: Sociale competentie
 1. behoefte van kinderen
 2. pedagogisch aanbod
 3. resultaat
8. doel 4: Socialisatie
 1. behoefte van kinderen
 2. pedagogisch aanbod
 3. resultaat
9. Ouders
10. Pedagogisch kwaliteitssysteem
11. VVE
12. Doorgaande leerlijn
13. Pedagogische werkwijze
 1. Omvang van het kinderdagverblijf en samenstelling van de groepen
 2. Dagindeling
 3. Open deuren en groep overstijgende activiteiten-beleid
 4. Pedagogisch medewerkers en aanvullend personeel
 5. Aanbod van materialen in specifieke ruimtes
 6. Verwijzen naar pedagogisch beleid, mentor en VVE

Versie mei 2018

1: Inleiding

TintelTuin is een bijzonder netwerk van meer dan 70 kinderdagverblijven en buitenschoolse opvang locaties in de regio's Amsterdam, Zaanstreek, Waterland en directe omgeving. Ook beschikt TintelTuin over peuteropvang in verschillende vormen. Een deel van deze peuteropvang is ondergebracht bij een dochter van TintelTuin, PeuterTuin. Daar waar TintelTuin staat wordt ook PeuterTuin bedoeld.

Met meer dan 30 jaar ervaring is TintelTuin een begrip op het gebied van kwalitatief hoogstaande kinderopvang. TintelTuin biedt een veilige plek waar kinderen volop uitdaging vinden en alle mogelijkheden krijgen om te groeien. Wij doen er alles aan om onze dienstverlening op het hoogste niveau te houden. Het aanbieden van hoogwaardige pedagogische kwaliteit is hierbij erg belangrijk.

Dit pedagogisch beleid beschrijft hoe wij pedagogische kwaliteit vormgeven aan de hand van onze visie en onze houding ten aanzien van het werken met kinderen in de leeftijdsgroep van 0 tot 4 jaar. Kaders van ons pedagogisch beleid worden gevormd door de Wet Kinderopvang (inclusief de Wet Innovatie en Kwaliteit Kinderopvang IKK) en het daarbij behorende curriculum. Daarnaast baseren wij ons beleid op elementen uit het 'Pedagogisch kader kindercentra 0 tot 4 jaar' waarin de pedagogiek voor Nederlandse kinderdagverblijven en peuterspeelzalen is beschreven.

In de 'Pedagogische werkwijze' wordt het pedagogisch beleid nader uitgewerkt en aangepast aan de specifieke situatie van de locatie. De pedagogische werkwijze is onderdeel van het pedagogisch beleid en beschrijft de praktische zaken die in de wet kinderopvang worden omschreven. In de methode 'Pedagogisch Actief' heeft TintelTuin het pedagogisch beleid vertaald naar concrete pedagogische acties in verschillende situaties. Het pedagogisch beleid, de pedagogische werkwijze en de methode 'Pedagogisch Actief' vormen een samenhangend geheel voor het borgen van de pedagogische kwaliteit.

Binnen TintelTuin toetsen we protocollen en overige (beleids-)stukken (zoals voedingsbeleid, media beleid, beleid seksualiteit en intimiteit, inrichtingsbeleid) aan het pedagogisch beleid.

Toekomstvisie

TintelTuin is volop in ontwikkeling. Wij vinden het belangrijk om nieuwe inzichten mee te nemen in ons aanbod en blijven continu behoeften toetsen en mogelijkheden bekijken om hier adequaat op in te spelen. Zo breidt TintelTuin momenteel haar methode Pedagogisch Actief uit met als doel deze in de toekomst ook als VVE programma in te zetten. Verder ontwikkelt TintelTuin, vanuit haar eigen ervaring en signalen uit onderzoek en media haar baby-opvang., waaruit een specifiek beleid en omgeving passend bij de zeer specifieke behoefte van kinderen van 0 tot 1 jaar voortkomt.

2: Pedagogische visie: Veiligheid + Uitdaging

Bij TintelTuin gaat het om kinderen. Hun behoefte aan veiligheid, geborgenheid en vertrouwen is ons basis uitgangspunt bij alles wat we doen. Wanneer een kind zich veilig voelt, zal hij vertrouwen krijgen in de omgeving en in zichzelf waardoor hij, vanuit die veilige basis, de omgeving durft te gaan ontdekken en nieuwe dingen durft te proberen. Een kind zal hierdoor in staat zijn nieuwe vaardigheden te oefenen en zichzelf verder te ontwikkelen.

We werken vanuit de behoeften en mogelijkheden van elk individueel kind. Ieder kind is uniek en welkom bij ons. We investeren in een persoonlijke band met onze kinderen. Doordat wij kinderen kennen en hen volgen in hun ontwikkeling weten we wat ze kunnen en wat hun interesses zijn. Met deze informatie dagen wij kinderen uit om net een stapje verder te komen in hun ontwikkeling. Wij ondersteunen, grijpen kansen die zich voordoen en creëren deze om tot ontwikkeling te komen. Spelenderwijs hebben wij een aanbod voor een brede ontwikkeling.

De pedagogisch medewerkers geven onze visie gestalte in het dagelijks werk. Zij spelen een sleutelrol in het werken volgens onze pedagogische visie. Bij TintelTuin werken wij aan veiligheid + uitdaging door kinderen op een positieve manier te benaderen. Pedagogisch medewerkers geven op een positieve manier gestalte aan het aansluiten bij kinderen en hen een stapje verder te helpen in de ontwikkeling om zo het resultaat groei te bereiken.

TintelTuin biedt veiligheid en uitdaging met als gewenst resultaat groei van het kind, op allerlei vlakken. In dit hele proces willen wij een partnerschap met ouders aangaan, waarbij wij hen zien als de deskundige op het gebied van hun kind.

3: Vier basisdoelen van de Wet Kinderopvang

TintelTuin biedt kinderopvang volgens de vier doelen zoals deze beschreven zijn in de wet Kinderopvang.

Deze vier doelen vormen de basis van ons aanbod.

1. Het bieden van emotionele veiligheid – hoofdstuk 5
2. Het bevorderen van persoonlijke competentie – hoofdstuk 6
3. Het bevorderen van sociale competentie – hoofdstuk 7
4. Socialisatie door overdracht van algemeen aanvaarde normen en waarden – hoofdstuk 8

Per doel gaan we in op de onderliggende behoeftes van kinderen met betrekking tot het desbetreffende doel, het aanbod van onze pedagogische medewerkers om te ondersteunen in deze behoeftes, en het resultaat dat wij beogen te behalen met het inzetten van dit aanbod.

De kracht van deze doelen zit in de manier waarop pedagogisch medewerkers het aanbod vormgeven. De basis van ons pedagogisch handelen staat daarom eerst in hoofdstuk 4 omschreven en is gestoeld op de zes interactievaardigheden.

4: Pedagogisch handelen: de rol van de pedagogisch medewerker

Onze pedagogisch medewerkers zijn de sleutel in de uitvoering van het pedagogisch beleid. Hun inzicht en begrip voor de kinderen en de manier waarop zij met de kinderen omgaan, bepaalt de kwaliteit van onze organisatie. Zij zorgen ervoor dat de kinderen zich veilig en prettig voelen, zij begeleiden de kinderen bij het leren en ontwikkelen.

Daarom gaat dit hoofdstuk over de vaardigheden die pedagogisch medewerkers hierbij inzetten.

4.1 Interactievaardigheden

Interactievaardigheden zijn de vaardigheden die een pedagogisch medewerker inzet tijdens de omgang (interactie) met alle kinderen in de groep. Een juiste en kwalitatieve inzet van deze vaardigheden is belangrijk omdat ze het welzijn van de kinderen en hun ontwikkeling bevorderen. We onderscheiden zes interactievaardigheden:

4.1.1 Sensitieve responsiviteit

Dit wordt ook wel warmte of ondersteunende aanwezigheid genoemd. De pedagogisch medewerkers zijn gevoelig (sensitief) en zijn beschikbaar voor de kinderen. Pedagogisch

medewerkers beschikken over de vaardigheid om signalen van de kinderen op te merken en daar op een passende wijze op te reageren (responsief). Ze nemen de tijd voor kinderen en hebben een positieve benadering. Uitgangspunt is dat ieder kind zich mag uiten, zich opgemerkt en begrepen voelt.

4.1.2 Respect voor de autonomie

Respect voor de autonomie betekent kinderen voor vol aanzien en rekening houden met hun gevoelens, wensen en mogelijkheden en daarover met het kind in gesprek gaan. Pedagogisch medewerkers geven kinderen de ruimte om actief dingen zelf te proberen, en er is waardering voor elk individu, want ieder kind is uniek. Ieder kind wordt dan ook positief benaderd. Bij respect voor autonomie hoort ook een kind voorbereiden wat er komen gaat. Er is ruimte voor inbreng in de gang van zaken door rekening te houden met wat het kind wil. Op deze manier hebben de kinderen een gevoel van controle over gebeurtenissen.

4.1.3 Structuur en grenzen stellen

Kinderen hebben behoefte aan duidelijkheid en structuur. Het geeft kinderen houvast en vergroot daarmee het gevoel van veiligheid en zekerheid. Op onze locaties vinden kinderen structuur in een vaste groep en pedagogisch medewerkers, een vaste dagindeling, vaste plekken voor de verschillende activiteiten, vaste plaatsen voor materialen en een duidelijke opbouw van activiteiten. Ook rituelen, zoals bijvoorbeeld een liedje aan het begin van de maaltijd, helpen de kinderen om de structuur te onthouden en om te weten wat er van ze wordt verwacht. Pedagogisch medewerkers zorgen voor de dagelijkse structuur, zij hebben overzicht, nemen de leiding en kijken vooruit, zij weten waar ze naar toe willen en hoe ze dit willen bereiken. In hun aanwezigheid zelf bieden zij structuur door voorspelbaar en consequent te zijn in gedrag.

Door consequent en respectvol grenzen te stellen aan het gedrag van kinderen, weten kinderen wat van hen verwacht wordt en wat wel en wat niet mag. Door situaties positief te benaderen, zelf het goede voorbeeld te geven, gedragsregels regelmatig te herhalen, gewenst gedrag te benoemen, kan gewenst gedrag in stand blijven. Wanneer een kind iets doet wat niet mag, is het belangrijk om in te schatten welke behoefte ligt achter het gedrag alvorens te reageren op het kind. Kennis van de mogelijkheden en karaktereigenschappen van het kind zijn hierbij nodig. We gaan altijd uit van de positieve bedoeling van het kind, de onmacht of onmogelijkheid om iets op een andere wijze op te lossen. Wanneer mogelijk, wordt een alternatief geboden dat aansluit bij de behoefte van het kind. Ook kun je uitleggen wat de gevolgen van deze daden zijn voor een ander en voor de gevoelens van een ander. Naast het bieden van een alternatief kijk je naar de omstandigheden op de groep. Het kan zijn dat bepaald gedrag van de kinderen een aanpassing vergt van het handelen van de pedagogisch medewerker (bijvoorbeeld bij veel druk gedrag ruimte bieden om veel buiten te spelen of in een zaal of zorgen dat kinderen minder wachtmomenten hebben).

4.1.4 Praten en uitleggen

Door middel van taal leren kinderen zichzelf en de wereld om zich heen te begrijpen. De hele dag is er taal (uitwisseling van interacties) en zijn pedagogisch medewerkers alert op initiatieven van het kind. Ze luisteren met aandacht naar wat de kinderen proberen te vertellen (verbaal en non-verbaal) en reageren daar op. Naast woorden gebruiken ze ook hierbij oogcontact, lichaamstaal, op schoot nemen, troosten, samen lachen en verwoorden dat wat ze zien bij het kind. Ze vertellen aan de kinderen wat ze doen (benoemen). Door uitleg te geven en te praten

met kinderen in een vorm, tempo en inhoud die aansluit bij het niveau van het kind, krijgen kinderen grip op wat er gebeurt en na een tijdje kunnen ze ook zelf vertellen wat ze willen. Pedagogisch medewerkers praten mét een kind (ondersteunende en begeleidende houding) in plaats van tegen een kind of over zijn hoofd heen. Zij stellen gedurende de dag vragen om te verduidelijken wat een kind bedoelt of om hen aan het denken te zetten.

4.1.5 Ontwikkelingsstimulering

Bij ontwikkelingsstimulering gaat het om de dingen die je als pedagogisch medewerker doet om de ontwikkeling van kinderen te stimuleren. Om dat te bereiken volg je het kind in zijn ontwikkeling en sluit je aan bij de behoeften en interesses van het kind. Kinderen ontwikkelen zich niet op gebieden waar ze niet aan toe zijn, in die zin volgen ze hun eigen tempo. Door een passend aanbod in de zone van de naaste ontwikkeling (zie ook onder 6.1) help je kinderen wel actief naar de volgende stap. Hiervoor moet je niet alleen op de hoogte zijn van het ontwikkelingsverloop van kinderen, je moet ook weten hoe je kinderen moet observeren. Die observaties zijn dan weer het uitgangspunt voor hoe je handelt.

'Kansen grijpen en kansen creëren'

Pedagogisch medewerkers stimuleren ontwikkeling door te praten over en wijzen op nieuwe mogelijkheden in bestaande activiteiten en materialen, ook nodigen wij kinderen uit om juist nieuwe activiteiten en materialen te onderzoeken. Ontdekken mogen kinderen met hun hele lijf, op hun eigen manier en in hun eigen tempo. Wij stimuleren de kinderen om te verkennen en te beleven: het voelen van plaksel is belangrijker dan het uiteindelijke plakwerk. Sommige kinderen leren vooral door te imiteren, of kijken eerst goed wat er gebeurt, daarvoor krijgen ze bij ons alle ruimte. De pedagogisch medewerkers *grijpen kansen* om de ontwikkeling te stimuleren. Dit kan door kinderen uit te nodigen te helpen/ en of mee te doen. Pedagogisch medewerkers sluiten aan bij de aandacht van de kinderen en voegen nieuwe elementen toe, zonder het over te nemen. Ze helpen kinderen om hun ideeën en plannen te realiseren.

Pedagogisch medewerkers *creëren kansen* om met de kinderen te praten, te onderzoeken, te ervaren en te leren.

'Verkennen, verbinden, verrijken'

Verkennen, verbinden, verrijken is een methodiek van drie stappen waarbij pedagogisch medewerkers kijken naar de situatie (verkennen), inschatten wat de behoefte is en daarop inspringen (verbinden) en kansen grijpen om te verdiepen (verrijken). Door het zorgvuldig inzetten van deze acties hebben pedagogisch medewerkers oog voor hoe het met de kinderen gaat, wat ze doen en welke signalen ze afgeven. Wanneer kinderen zich veilig en prettig voelen is er ruimte om te leren en daar springen wij op in door passend aanbod waarin kinderen uitgedaagd worden om net een stapje verder te maken dan zij hiervoor van zichzelf in zich hadden.

4.1.6 Begeleiden van interacties tussen kinderen

Binnen de kinderopvang verblijven kinderen in groepsverband. Het is positief voor de ontwikkeling van kinderen om spelenderwijs ervaringen op te doen met leeftijdsgenootjes. Ze maken samen plezier, ze leren van en met elkaar en doen zo ervaring op. Een ideale plaats om sociale vaardigheden te oefenen voor later in de maatschappij. Pedagogisch medewerkers creëren situaties waarin positieve interacties tussen kinderen gestimuleerd worden, ze bevorderen de aandacht van de kinderen voor elkaar, ze versterken de onderlinge relatie door bijvoorbeeld kinderen bij spel te betrekken en samenspel te ondersteunen.

Medewerkers geven de kinderen de gelegenheid om hun onderlinge botsingen samen op te lossen omdat kinderen daar van leren hoe ze met anderen om kunnen gaan. Als de kinderen er samen niet uitkomen, bieden ze steun bij het vinden van een oplossing. Natuurlijk zorgen ze altijd voor een veilige omgeving waarin de kinderen weten dat ze beschermd worden tegen agressie en pijn.

5: Het bieden van emotionele veiligheid (doel 1)

Bij TintelTuin streven we ernaar dat ieder kind zich, op zijn eigen tempo, optimaal kan ontwikkelen. Een kind dat zich veilig en geborgen voelt, heeft ruimte om verder te kijken naar de wereld om zich heen. Het bieden van emotionele veiligheid aan kinderen is de belangrijkste pedagogische doelstelling.

Een kind dat zich veilig voelt en daarnaast uitgedaagd wordt op de grens van zijn mogelijkheden, is de motor van zijn eigen ontwikkeling. Wanneer de emotionele veiligheid van een kind niet op orde is, wordt deze motor als het ware 'afgeremd'. Om te kunnen groeien en leren is veiligheid dus belangrijk en een voorwaarde voor ontwikkeling. Om in de gaten te houden of kinderen zich inderdaad veilig en geborgen voelen, houden wij hun welbevinden goed in de gaten.

'Welbevinden'

Hiermee bereiken we dat een kind lekker in z'n vel zit, we noemen dit welbevinden¹. Een kind met een hoog welbevinden is spontaan, oogt ontspannen, is nieuwsgierig en durft zichzelf te zijn. Een hoog welbevinden, je goed voelen, heeft een grote invloed op je ontwikkeling als persoon. Het betekent dat een kind, met hulp van de omgeving, zo met de wereld kan omgaan dat een hoop basisbehoeftes worden bevredigd. Hiermee wordt de basis gelegd voor een goed zelfbeeld.

5.1 Behoeftes van kinderen

1. Kinderen hebben behoefte aan nabijheid van een vertrouwde volwassene.

Emotionele veiligheid, je veilig voelen, speelt een grote rol in het hechtingsproces en is daarom ook in onze kinderopvang van essentieel belang. Een kind krijgt in de leeftijd van zes maanden tot een jaar een duidelijke voorkeur voor bepaalde personen, waar hij of zij zich vertrouwd bij voelt en liever niet van hen gescheiden wil worden. Het vermogen om te weten dat de vertrouwde persoon terugkomt hebben zij nog niet, dit ontwikkelen zij pas in het tweede levensjaar. Een kind kan gehecht raken aan meer dan één persoon en kinderen kunnen ook gehecht raken aan andere opvoeders dan de ouders, zoals pedagogisch medewerkers.

'Hechting'

Het belangrijkste voor kinderen in de eerste levensjaren is het ontwikkelen van een affectieve relatie. Dit betekent dat je ervaart dat een ander positieve gevoelens voor jou heeft en dat jij die zelf voor de ander voelt. Wanneer een kind ervaart dat er altijd iemand voor hem is wanneer hij dat nodig heeft en dat er liefdevol en met respect op hem gereageerd wordt, leert hij op de zelfde manier te kunnen reageren. Op deze manier ontstaat er een veilige vertrouwensband tussen twee personen en raken zij veilig gehecht aan elkaar. Met adequate interactie tussen kind en verzorger komt veilige hechting tot stand, wat positieve invloed heeft op de emotionele ontwikkeling voor de rest van zijn leven. Daarentegen zien we bij kinderen die onveilig gehecht zijn in de eerste drie jaar van hun leven, eerder verschillende moeilijkheden zoals leerproblemen,

¹ Waar we spreken over welbevinden, wordt in het kindvolgsysteem 'Kijk' gesproken over basissenmerken.

problemen met zelfwaardering en eigenwaarde en moeite hebben met het aangaan van relaties.

2. Kinderen hebben er behoefte aan om in de nabijheid van bekende leeftijdsgenoten te zijn. Al vanaf jonge leeftijd kunnen kinderen een voorkeur ontwikkelen voor bepaalde leeftijdsgenootjes. Wanneer de kinderen elkaar regelmatig zien, bouwen ze een band met elkaar op die zorgt voor een gevoel van veiligheid.

3. Kinderen hebben behoefte aan een voorspelbare en op hen afgestemde omgeving. Kinderen voelen zich welkom op een groep die voor hen is ingericht. Wanneer een kind zijn omgeving als veilig ervaart, heeft hij de mogelijkheid om op te gaan in het spel, alleen of met groepsgenootjes.

5.2 Pedagogisch aanbod

De pedagogisch medewerker werkt actief aan een warme en ondersteunende relatie met elk kind

'Sensitief responsieve houding'

De pedagogisch medewerker is nabij en reageert warm en ondersteunend op een kind. Zij is in staat de signalen van een kind te herkennen en hier passend op te reageren. Emoties zoals boosheid en verdriet worden begrepen en geaccepteerd. Kinderen weten dat de pedagogisch medewerker hen kent en waardeert zoals ze zijn. Pedagogisch medewerkers reageren op aandacht zoekend gedrag van de kinderen. Zij maken met ieder kind contact en laten weten dat ze er voor elk kind zijn. Elk kind kan hierin zijn of haar eigen tempo volgen, de pedagogisch medewerker beweegt met hen mee. Bij het contact maken met kinderen wordt gewacht op een reactie van het kind. Voordat een pedagogisch medewerker het kind oppakt, wordt gewacht op een reactie. Er wordt geïnvesteerd in een (affectieve) band met de kinderen.

Deze affectieve band is van groot belang voor de ontwikkeling van de kinderen. Kinderen die sensitief benaderd worden, voelen zich veilig en lekker in hun vel. Uit onderzoek is gebleken dat wanneer kinderen zich veilig voelen, zij zich ontwikkelen tot zelfstandige kinderen die op onderzoek durven uitgaan.

De veronderstelling dat kinderen door hen sensitief te benaderen en hen veel positieve aandacht en affectie te geven 'verwend worden' of 'afhankelijk worden gemaakt', is achterhaald en absoluut onjuist.

De pedagogisch medewerker volgt het kind in zijn behoeftes

'Interactie met respect voor autonomie'

Wij zijn ons er bewust van dat ieder kind uniek is en waarderen de eigenheid van ieder kind. Dit doen we onder andere door aan te sluiten en te ondersteunen bij het tempo van ieder individueel kind. Een kind mag zichzelf zijn. Pedagogisch medewerkers geven de ruimte aan kinderen om zelf te spelen en te ontdekken, ze zijn geduldig en nodigen kinderen uit om mee te denken en beslissen.

Baby's zijn geheel afhankelijk van de zorg van volwassenen. Daarom is het zeer belangrijk om het kind veel ruimte te geven voor autonomie en het kind te volgen. Dit geeft een gevoel van veiligheid, grip op de situatie en een goede basis voor verdere positieve ervaringen en groei.

De pedagogisch medewerker biedt structuur en stelt grenzen

'Structuur en grenzen stellen'

Pedagogisch medewerkers zorgen voor houvast en voorspelbaarheid door een klein aantal duidelijke regels. Deze structuur wordt soepel gehanteerd en aangepast aan de behoeftes van de kinderen. Middels vaste gewoontes en rituelen worden situaties herkenbaar. Er is een vast dagritme en er zijn vaste rituelen rond het halen, brengen, opruimen en bijvoorbeeld naar bed brengen. Als kinderen weten waar ze aan toe zijn, draagt dit bij aan een gevoel van veiligheid.

We bieden een vertrouwde omgeving

'Vaste stamgroep'

Er wordt gewerkt met vaste groepen met vaste pedagogisch medewerkers. Zij gaan een persoonlijke relatie aan met het kind. Deze relatie ontstaat door herhaald contact, er wordt een emotionele band gevormd.

Pedagogisch medewerkers werken actief aan de samenhang binnen de groepen zodat de kinderen zich geborgen weten in de groep met de andere kinderen en plezier hebben met elkaar. De groepen hebben een eigen, vertrouwde ruimte waarin de kinderen zich thuis kunnen voelen. Als kinderen daar aan toe zijn, kunnen ze hun wereld vergroten door ook gebruik te maken van andere ruimtes, bijvoorbeeld door te gaan spelen in een aangrenzende groep.

De pedagogisch medewerker bouwt een brug tussen opvang en thuis

'Contact met ouders'

De band van de pedagogisch medewerker met ouders is belangrijk, kinderen voelen aan of het contact tussen ouders en pedagogisch medewerkers prettig verloopt. Pedagogisch medewerkers hebben dagelijks contact met de ouders tijdens een overdracht in de ochtend en wanneer het kind naar huis gaat. Daardoor merkt het kind dat er een verbinding is tussen thuis en de opvang. Pedagogisch medewerkers werken actief aan het creëren van een band met ouders. Zij proberen aansluiting te vinden met elke ouder door ook hen positief te benaderen. Er is belangstelling voor hoe het thuis gaat met het kind. Er is tijdens de overdracht ruimte om kort in te gaan op specifieke momenten die pedagogisch medewerkers die dag gezien hebben van het kind.

Op veel groepen wordt gewerkt met fotobladen waar situaties van thuis op te zien zijn. Dit is ook een brug naar de thuissituatie en het biedt veel mogelijkheden voor gesprekken met de kinderen.

Elk kind wordt begeleid door een mentor

'Mentor'

Bij de start van de opvang krijgt elk kind een mentor toegewezen. Eén van de pedagogisch medewerkers van de stamgroep wordt de mentor van het kind. Ouders worden tijdens de intake geïnformeerd over wie de mentor van hun kind is. Omdat de indeling plaatsvindt voor aanvang van de opvang, en wanneer later blijkt dat het kind meer een klik heeft met een andere pedagogisch medewerker, kan er van mentor geruild worden.

De mentor van het kind is hoofdzakelijk het aanspreekpunt voor zowel kind als ouders. Elke pedagogisch medewerker houdt de emotionele veiligheid, het welbevinden en ontwikkeling van ieder kind in de gaten, maar de mentoren volgen hun kinderen in het bijzonder. Zij zorgen ervoor dat de ontwikkeling gedocumenteerd wordt en voeren bij voorkeur de oudergesprekken. Dit geldt voor gesprekken over ontwikkeling, intake en overdracht naar school of naar een andere groep. Als het protocol opvallend gedrag wordt ingezet, wordt de mentor betrokken.

In het geval van kortdurende ziekte of afwezigheid van de mentor (korter dan ongeveer een maand), kan het zijn dat een andere pedagogisch medewerker bovenstaande taken overneemt, wanneer dit nodig is.

In het geval van langdurende ziekte of afwezigheid van de mentor (langer dan ongeveer een maand), kan het zijn dat het mentorschap (tijdelijk) overgedragen wordt aan een collega.

Pedagogisch medewerkers zorgen voor een goede start

'Wennen nieuw op locatie'

TintelTuin hecht veel waarde aan een goede start van kinderen, daarom hebben de pedagogisch medewerkers extra aandacht voor de kinderen die nieuw zijn. Kinderen hebben tijd nodig om zich veilig te gaan voelen op de groep. Ze moeten wennen aan een nieuwe omgeving en raken langzaam vertrouwd met de pedagogisch medewerkers. Zij leren groepsgenootjes kennen en hebben tijd nodig om zich vertrouwd te maken met de rituelen en regels van de groep.

Zorgen dat een kind zich veilig voelt is de eerste prioriteit in het wenproces. Het aanwezig zijn van één van de ouders kan een grote steun zijn voor het kind. Door een vertrouwd persoon bij zich te hebben, voelen zij zich veilig en durven zij eerder de omgeving te verkennen en toenadering te zoeken tot de pedagogisch medewerkers. Als het kind er aan toe is, komt het kind alleen wennen. Dit gebeurt in afstemming met ouders.

Het wennen wordt opgebouwd in uren. Hoe snel dit opgebouwd wordt totdat het kind de volledige dag (of dagdeel) komt, hangt af van of het kind zich veilig voelt op de groep. Dit kan sterk verschillen per kind.

Kinderen die zich nog niet veilig voelen in de groep hebben meer behoefte aan één op één aandacht dan de kinderen die zich wel veilig voelen op de groep. De kinderen zullen bijvoorbeeld meer opgetild willen worden, of van streek zijn door te huilen. Hier wordt sensitief mee omgegaan. Er wordt ingegaan op de behoefte van het kind. Een kind dat extra opgetild wil worden, wordt extra opgetild. Hiermee geeft de pedagogisch medewerker het signaal aan het kind dat hij/zij bij haar veilig is en werkt zij aan de band met het kind.

Een kind dat huilt en niet getroost wil worden door de pedagogisch medewerker (wat bij dreumesen/peuters voor kan komen), kan even met rust gelaten worden, maar er wordt altijd contact gehouden met het kind.

Op een moment dat een kind ontroostbaar is, worden ouders gebeld en het wenmoment verkort. Wanneer het lukt om een wenmoment positief af te sluiten is dit het best.

De mentor draagt in de wenperiode extra zorg voor het kind en zorgt voor een zorgvuldige en uitgebreide overdracht aan ouders. Bij afwezigheid van de mentor door ziekte of vakantie doet één van de andere pedagogisch medewerkers van de groep dit. Het kind moet wennen en zich veilig voelen, maar voor ouders is het minstens zo belangrijk dat zij zich vertrouwd voelen met de pedagogisch medewerkers en de locatie. Er is daarom extra aandacht voor ouders tijdens de wenperiode. Er wordt geïnvesteerd in het contact door regelmatig af te stemmen over het kind. Hierdoor leert de pedagogisch medewerker wat de behoeftes van de ouder zijn wat betreft de opvang en hoe zij het best hierbij betrokken kunnen worden.

De pedagogisch medewerkers leiden het kind rond in de groep en herhalen regelmatig wat er gaande is op de dag wat hen extra houvast geeft om de dag te ordenen. Als het kind zich veilig

voelt op de groep, is het kind er klaar voor om de omgeving te gaan ontdekken. Het kind ziet veel om zich heen gebeuren en pikt hierdoor al wat regels en routine op, maar heeft nog veel ondersteuning nodig. De mentor is extra alert op de emotionele veiligheid tijdens de wenperiode.

'Wennen op een nieuwe stamgroep'

Als het kind overgaat van de ene groep op de andere, is het al gewend op de locatie. De mentor gaat als vertrouwd persoon korte momentjes mee naar de nieuwe groep om te wennen. Het wennen op de nieuwe groep wordt opgebouwd in uren totdat het kind volledig over is.

De nieuwe mentor krijgt mondelinge overdracht van de vorige mentor en zorgt dat het nieuwe kind zich welkom voelt door bijvoorbeeld het gereed hebben van kapstok label met naamplaatje voor het kind start. Op de nieuwe groep wordt geïnvesteerd in contact met het wenkind en het begeleiden van contact met de overige kinderen door alle pedagogisch medewerkers en in het bijzonder de mentor.

Er is tijd voor het kind om te wennen aan de nieuwe rituelen en regels en deze worden vaak herhaald. Er is extra aandacht voor ouders, er wordt geïnvesteerd in het contact door middel van een zorgvuldige overdracht.

5.3 Resultaat

Alle eerder genoemde inzet van onze pedagogisch medewerkers draagt er aan bij dat kinderen zich emotioneel veilig voelen tijdens de opvang. Wanneer kinderen zich veilig voelen, kunnen zij hun aandacht onbezorgd richten op onderzoeken, spelen en oefenen. Kinderen hebben dan de ruimte om dingen uit te proberen en te onderzoeken. Doordat kinderen zich emotioneel sterk voelen, bouwen zij zelfvertrouwen op en ontwikkelen zij een positief gevoel van eigenwaarde.

Het kind voelt zich veilig op de groep, bij de pedagogisch medewerkers en andere kinderen. Het kind voelt zich gezien, gehoord en ondersteund. Hij voelt dat hij een persoonlijke band heeft met één of meerdere pedagogisch medewerkers. Op hen kan hij terugvallen wanneer hij zich angstig of verdrietig voelt. Door een geborgen en veilig gevoel zit het kind lekker in zijn vel, voelt zich ontspannen en op z'n gemak. Het kind durft het aan om op onderzoek uit te gaan, te spelen en nieuwe dingen te proberen in de nabijheid van vertrouwde personen. Het ontwikkelen van een veilig hechtingspatroon wordt gestimuleerd, wat voor de latere ontwikkeling van het kind zeer belangrijk is.

6: Het bevorderen van de persoonlijke competentie (doel 2)

Jonge kinderen leren spelenderwijs. Door nieuwe ervaringen op te doen ontwikkelen zij allerlei vaardigheden. De vaardigheden die passen bij de ontwikkelingsgebieden noemen wij competenties. Gedurende de hele dag wordt ervaring opgedaan met deze competenties waardoor kinderen steeds zelfstandiger worden. Pedagogisch medewerkers begeleiden de kinderen bij deze ontwikkeling, zij bieden kindgerichte ondersteuning tijdens vrij spel, begeleide activiteiten en ook tijdens de eet-en verzorgingsmomenten.

Jonge kinderen leren spelenderwijs. Zij leren door te doen en uit te proberen. Pedagogisch medewerkers volgen dit proces en ondersteunen wanneer nodig. Jonge kinderen bereiken mijlpalen in hun ontwikkeling, maar ontwikkelen zich niet allemaal op dezelfde manier. Zij ontwikkelen zich sprongsgewijs. Het is van belang dat een kind zich blijft ontwikkelen en TintelTuin streeft ernaar elk kind een stapje verder te helpen in zijn ontwikkeling. Maar er is oog voor het feit dat dit niet bij iedereen op dezelfde manier gaat.

'Ontwikkeling en leren'

De ontwikkeling van een kind is een proces dat enerzijds bepaald wordt door eigenschappen die in het kind zitten, een kind ontwikkelt als het ware vanzelf als het zich veilig voelt en hiervoor de ruimte en de tijd krijgt. Anderzijds zijn hier stimulerende factoren vanuit de omgeving voor nodig, die de ontwikkeling op gang houden en soms aanzwengelen. Het één kan niet zonder het ander. Wanneer een kind opgevangen wordt door TintelTuin, dragen wij actief bij aan de ontwikkeling van een kind. Het is belangrijk om af te stemmen op de leerstijl en het leertempo van het kind. Deels heeft dit met de leeftijd van het kind te maken en verschilt dit per kind.

Behoeftte van kinderen

1. kinderen hebben behoefte aan een veilige basis waaruit ontwikkeling kan plaatsvinden

Zoals eerder uitvoerig is omschreven in hoofdstuk 5, is emotionele veiligheid een voorwaarde voor ontwikkeling. Wanneer een kind zich vertrouwd voelt bij de pedagogisch medewerker, draagt dit bij aan het welbevinden van het kind. Een kind dat lekker in z'n vel zit, komt tot spel en ontwikkelt zich spelenderwijs.

2. Kinderen hebben behoefte aan het komen tot betrokken spel

'Betrokkenheid'

Kinderen leren door te ervaren, dus wanneer zij zelf de ontdekker zijn van iets nieuws. Wanneer een kind zelf bepaalt wat hij doet en daar actief betrokken bij is, dat wil zeggen wanneer een activiteit aansluit bij de interesse en het ontwikkelingsniveau van het kind, staat hij open voor nieuwe dingen.

Een kind dat betrokken speelt, speelt met intensiteit. Het kind gaat volledig op in het spel en is moeilijk af te leiden. Aan zijn mimiek en houding is te zien dat hij geconcentreerd is. Zijn spel is niet routinematig, maar gevarieerd.

Betrokkenheid is een proces, het staat niet vast en is niet leeftijdgebonden. De kunst is om bij ieder kind te ontdekken wat ervoor zorgt dat een kind betrokken kan spelen. Wanneer kinderen in de groep regelmatig niet betrokken zijn, moet dit gezien worden als aanwijzing dat het aanbod aangepast moet worden.

3. kinderen hebben behoefte aan ruimte voor eigen initiatief

'Kinderparticipatie'

Kinderparticipatie is het actief betrekken van de kinderen bij de opvang. De kinderen krijgen een gevoel dat hun mening telt, dat er naar ze geluisterd wordt. Peuters kunnen bijvoorbeeld een idee aandragen dat dan uitgevoerd wordt met hulp van de pedagogisch medewerker. Een baby kan naar de tafel kruipen waar een aantal kinderen zitten en de handjes omhoog steken.

Het is belangrijk om kinderen actief te betrekken bij wat zij doen, kinderen merken dat de pedagogisch medewerkers op hen vertrouwen en dit versterkt hun zelfvertrouwen. Meedoen en meedenken bevordert de zelfstandigheid en het creatief denken, afstemmen met pedagogisch medewerkers en leeftijdgenoten.

4. kinderen hebben behoefte aan uitdaging, iets doen wat net buiten hun eigen zelfstandige kunnen is

Een kind dat leert lopen valt honderden keren. Hij zit niet bij de pakken neer, maar ziet het als een uitdaging iets nieuws onder de knie te krijgen. Zo gaat de ontwikkeling van een kind: iets wat

nieuw is en het kind wil kunnen is interessant en daar zal hij van nature zijn best voor doen om het te begrijpen en/of uiteindelijk zelf uit te voeren.

'De zone van de naaste ontwikkeling'

Pedagogisch medewerkers observeren waar het kind staat in zijn ontwikkeling. Als je weet wat het kind al kan, waar het kind al vaardig in is, spring je hierop in en bied je uitdaging op de volgende stap in zijn ontwikkeling.

Een kind uitdagen kan door de activiteit uit te breiden naar het stukje wat het kind nog niet kan. We noemen dit gebied ook wel de zone van de naaste ontwikkeling. Dit is een term die bedacht is door de pedagoog Vygotsky. Het kind maakt kennis met iets nieuws dat de pedagogisch medewerker aanbiedt en hij kan oefenen om deze vaardigheid uiteindelijk op zijn eigen tempo onder de knie te krijgen. Het kind leert zo door ervaring en oefent iets wat eerst nog buiten het vermogen lag, later automatisch te kunnen.

6.2 Pedagogisch aanbod:

Pedagogisch medewerkers stimuleren verschillende persoonlijke competenties

'De motorisch en zintuiglijke competenties'

Kinderen krijgen de ruimte om de omgeving te ontdekken en zo hun motoriek en zintuigen te ontdekken. De omgeving is veilig, maar uitdagend ingericht. De pedagogisch medewerker speelt actief mee, is voorbeeld- stellend in het plezier hebben in het bewegen en reageert positief op de kinderen. De kinderen kunnen veel oefenen en herhalen. In het activiteitenaanbod worden kinderen begeleid bij het opzoeken van hun grenzen.

Voor het ontwikkelen van de grote motoriek is regelmatig buitenspelen essentieel.

'De taal en communicatieve competenties (en geletterdheid)'

De pedagogisch medewerkers bieden een rijk taalaanbod aan de kinderen, vanaf de babyleeftijd. Dit houdt in dat er veel gesproken wordt, handelingen worden verwoord. Basis-communicatievaardigheden worden geoefend: oogcontact, op de beurt wachten, antwoord geven, vragen stellen. Het taalaanbod wordt afgestemd op het niveau van het kind, eenvoudige woorden en korte zinnen, wel altijd grammaticaal correct. Taal wordt uitgelokt door het stellen van vragen. Er wordt regelmatig (interactief) voorgelezen aan alle leeftijden, ook de (jongste) baby's.

'De cognitieve competenties en ontluikende gecijferdheid'

Pedagogisch medewerkers grijpen kansen tijdens de dagelijkse handelingen om cognitieve competenties te stimuleren. Spelenderwijs benoemen zij bijvoorbeeld de kleuren van de bekers op tafel of benoemen zij hoe hoog de toren is die zij samen met de kinderen heeft gemaakt. De pedagogisch medewerkers zouden bijvoorbeeld de kinderen samen met hen kunnen tellen voor het naar buiten gaan of attent maken op het feit dat er zo veel/weinig kinderen zijn vandaag. Tijdens het scheppen in de zandbak zou de pedagogisch medewerker kunnen vergelijken hoeveel er in het emmertje van het ene kind zit versus het emmertje van het andere kind. Daarnaast creëren zij kansen door activiteiten te organiseren rondom denken en ontluikende gecijferdheid. Te denken valt aan activiteiten met betrekking tot reflecteren, redeneren, denken en voorspellen, tellen, meten, wegen, bouwen.

'De expressieve en beeldende competenties'

Vanaf de baby leeftijd is er een aanbod op het gebied van expressieve en beeldende competenties.

Er worden activiteiten georganiseerd om kunst en cultuur te bekijken en te beluisteren en om zelf te creëren. Kinderen worden uitgedaagd om zelf op onderzoek te gaan. Er wordt niet gewerkt met kant-en klare resultaten die nagemaakt kunnen worden. Ieder kind heeft eigen talenten en deze worden gezien en erkend door de pedagogisch medewerkers.

Alle activiteiten binnen TintelTuin gaan om plezier beleven aan hetgeen waar de kinderen mee bezig zijn. De beleving van het voelen van klei is waar de activiteit om draait. Het resultaat is niet van belang.

De manier waarop deze activiteiten aangeboden worden is kindgericht en spelenderwijs. Creatief werken kan bijvoorbeeld staand gebeuren en de kinderen kunnen vrij experimenteren met de materialen.

De pedagogisch medewerker kan een aantal materialen op tafel zetten en kinderen hiermee laten werken, zoals verf, lijm en zand. Het wordt ook gestimuleerd om op de grond te werken, of buiten. Er wordt een aanbod op leeftijd verzorgd. De focus ligt niet op het eindresultaat.

Andere mogelijkheden zijn het bezig zijn met foto's, beelden of schilderijen. Afhankelijk van de leeftijd wordt een activiteit anders ingezet.

'Muziek en zingen'

Uit onderzoek is gebleken dat muziek enorm verrijkend kan zijn voor kinderen. De manier waarop hiermee wordt omgegaan is wel van belang. Bij TintelTuin wordt muziek altijd ingezet als een vorm van plezier hebben en/ of ontwikkelingsstimulering. Vanwege de taalontwikkeling van de kinderen (ze moeten de pedagogisch medewerkers en elkaar kunnen horen) en vanwege de hoeveelheid prikkels die muziek geeft, wordt muziek niet ingezet op de achtergrond. Muziek wordt altijd gedraaid met een doel. In het geval van bijvoorbeeld peuters kan dit plezier maken zijn in dansen, meezingen, kennis maken met andere culturen of muziekstijlen en instrumenten et cetera. Muziek kan ook ingezet worden, met name bij baby's, maar ook bij dreumesen en peuters, om te sussen of een ontspannen moment te begeleiden. Bij baby's wordt sterk rekening gehouden met het prikkel-element: er zijn op de groep al veel prikkels en bij voorkeur worden activiteiten met muziek niet te lang en te vaak gedaan. Ook sussende muziek wordt niet te lang afgespeeld.

Zingen kan op meerdere manieren worden ingezet. Het zingen voor een baby om haar te sussen is goed voor de ontwikkeling van de baby. Als de baby dit fijn vindt, voelt zij zich veilig en draagt dit bij aan het welbevinden van de baby.

Zingen als activiteit, voor alle leeftijden, is iets wat we bij TintelTuin belangrijk vinden. Het kan ingezet worden om allerlei competenties te stimuleren en zorgt voor veel plezier.

De pedagogisch medewerker zorgt voor een ontwikkelingsgericht aanbod

Gedurende de hele dag werken kinderen aan de verschillende competenties. Dit gebeurt spelenderwijs en spontaan en in een ongedwongen sfeer. Kinderen ontwikkelen zich van nature, wanneer zij betrokken spelen en het aanbod aansluit op hun interesse en ontwikkelingsniveau.

De pedagogisch medewerker speelt een sleutelrol in het aanbod dat de kinderen krijgen op het gebied van de persoonlijke en sociale competenties. Zij houden het overzicht over de groep, volgen kinderen in hun ontwikkeling en passen hun aanbod hierop aan. Dit gebeurt onder andere tijdens vrije speelmomenten, tafelmomenten en verzorgingsmomenten.

'Activiteitenbeleid'

Het ontwikkelingsgerichte aanbod doen pedagogisch medewerkers tijdens begeleide activiteiten, waarbij alle competenties van kinderen beurtelings worden gestimuleerd. Deze competenties (sociaal-emotionele, taal & communicatieve, cognitieve, motorisch & zintuiglijke,

en expressief & beeldende) komen namelijk in één week aan bod, waardoor geborgd is dat de kinderen een gevarieerd aanbod krijgen aan begeleide activiteiten waarbij gewerkt wordt aan het stimuleren van de persoonlijke en sociale competenties. Kinderen worden door al die verschillende activiteiten op alle ontwikkelingsgebieden uitgedaagd, om speel/leerervaringen op te doen. Het activiteitenbeleid speelt in op verschillende situaties waar met kinderen wordt gewerkt, bijvoorbeeld onderscheid in leeftijd. Op onze VVE locaties worden de activiteiten geïntegreerd in het vroeg-en voorschoolse educatieprogramma.

'Kinderen volgen en een beredeneerd aanbod hebben'

TintelTuin biedt ieder kind de aandacht en zorg die het nodig heeft. Pedagogisch medewerkers kijken goed naar de kinderen, hierdoor kunnen ze hun aanpak (hun beredeneerde aanbod) afstemmen op de behoeftes en mogelijkheden van de kinderen afzonderlijk en als groep. Gedurende de tijd dat het kind bij ons is wordt de ontwikkeling daarom goed gevolgd.

We willen weten of het kind zich prettig voelt, of een kind zich ontwikkelt en op welke manier en onze medewerkers zijn alert op signalen die erop duiden, dat er zorgen zijn rondom een kind. Bij het brengen en halen is er gelegenheid om met ouders te praten over het kind. Naast deze korte momenten van overleg, vinden wij het belangrijk om af en toe uitgebreider de tijd te hebben om met ouders te praten over de ontwikkeling van het kind.

Minimaal één keer per jaar vult de pedagogisch medewerker voor een kind het formulier 'Welbevinden' in. Aan de hand van dit ingevulde formulier voeren we 15 minuten gesprekken met ouders. Tijdens deze oudergesprekken wisselt (bij voorkeur) de mentor met ouders informatie uit over de ontwikkeling en het welzijn van kinderen. Deze informatie zetten we op de groep in om ons aanbod beter op de kinderen af te stemmen. Op een aantal locaties waaronder VVE locaties wordt gewerkt met het kindvolgsysteem 'Kijk', het kindvolgsysteem dat deel uit maakt van het VVE-programma of beiden.

'Opvallend gedrag'

Wanneer gedrag van een kind opvalt in de groep, kan dit verschillende oorzaken hebben. Een kind zit niet lekker in zijn vel, er speelt iets thuis of een kind is zeer gevoelig voor prikkels bijvoorbeeld. De oorzaken kunnen in de omstandigheden zitten of in het kind zelf. De pedagogisch medewerker signaleert opvallend gedrag, meldt dit bij ouders en de locatiemanager. In overleg met pedagogisch medewerkers start de locatiemanager wanneer nodig het protocol opvallend gedrag. Ouders worden in alle stappen van dit protocol betrokken en om toestemming gevraagd wanneer nodig. Het gedrag van het kind en de omstandigheden worden zo goed mogelijk in kaart gebracht, waarbij ook oog is voor signalen van kindermishandeling. Wanneer nodig wordt de meldcode kindermishandeling in werking gezet. Er wordt een plan van aanpak opgesteld met acties om het kind te ondersteunen. In samenwerking met ouders wordt bepaald welke acties in het plan worden opgenomen. Er wordt in de eerste instantie gekeken wat pedagogisch medewerkers kunnen doen om het gedrag van het kind om te buigen/ hen hierin te ondersteunen. Er wordt rekening gehouden met de achterliggende behoeftes van het kind. De thuissituatie wordt meegenomen. De acties rondom de groep kunnen zitten in de aanpak van de pedagogisch medewerkers, het aanbieden van bepaalde activiteiten of het anders omgaan met het dagritme bijvoorbeeld. Voor het komen tot deze afspraken kan de hulp ingeroepen worden van een pedagogisch coach en/of vve coach. Deze afspraken worden na een aantal weken geëvalueerd met ouders. Als deze afspraken niet afdoende zijn, kan er besloten worden om extra hulp in te zetten.

Dit kan in de vorm van bijvoorbeeld het aanvragen van een observatie door een preventief logopedist, een gesprek met de Ouder- Kind Adviseur (voor bijvoorbeeld het aanvragen van opvoedondersteuning), het inzetten van Okido, contact leggen met het OuderKind Centrum (Centrum Jong), het inzetten van VTO-Vroeghulp. Al deze vormen van externe hulp, en andere opties die per gemeente kunnen verschillen, worden altijd aangevraagd met toestemming van ouders. Het is ook mogelijk deze vormen van externe hulp direct aan te vragen bij de inzet van de afspraken rondom de aanpak op de groep. Elk kind heeft een aanpak nodig die afgestemd is op de specifieke behoefte van het kind. Het doel is altijd om te zorgen dat het kind zich zo optimaal mogelijk kan ontwikkelen. Het belang van het kind weegt het zwaarst.

De pedagogisch medewerker stimuleert de ontwikkeling van de executieve functies

'Executieve functies'

Pedagogisch medewerkers zijn alert op het stimuleren van executieve functies. Dit zijn vaardigheden die belangrijk zijn voor betekenisvol en doelgericht gedrag. Een kind met goed ontwikkelde executieve vaardigheden kan bewuste en doelgerichte reacties geven op zijn omgeving, reageert niet op de 'automatische piloot'. Het ontwikkelen van executieve functies is belangrijk voor de cognitieve, sociale en psychologische ontwikkeling van een kind, maar ook een belangrijke voorspeller voor schoolsucces en welbevinden.

Kinderen worden niet geboren met executieve functies, deze ontwikkelen zij in de loop der jaren. De ontwikkeling van deze vaardigheden is een traag proces, tot in de volwassenheid zijn deze in ontwikkeling. De omgeving speelt een grote rol bij de ontwikkeling van deze vaardigheden. De drie belangrijkste executieve functies zijn inhibitie, cognitieve flexibiliteit en werkgeheugen.

'Inhibitie'

Het vermogen om op een bepaalde manier te reageren op een bepaalde gedachte of impuls, afremmen van gedrag voordat men reageert, nadenken over gevolg van actie, bijvoorbeeld wachten in een rij, speelgoed opruimen terwijl men liever zou blijven spelen, wachten totdat je aan de beurt bent.

'Cognitieve flexibiliteit'

Het vermogen om gedrag of gedachten aan te passen aan veranderende eisen of prioriteiten of perspectieven, bijvoorbeeld gedrag aanpassen naar situatie: thuis, kinderdagverblijf, speeltuin.

'Werkgeheugen'

Vermogen om informatie vast te houden, terwijl het kind mentale complexe taken uitvoert, bijvoorbeeld een vraag onthouden terwijl men nog informatie ontvangt van een ouder of pedagogisch medewerker.

Andere executieve vaardigheden zijn het stellen van doelen, het maken en evalueren van plannen, het oplossen van problemen en plannen van gedrag. De manier waarop je omgaat met emotie, motivatie en de drie executieve vaardigheden noemen we *zelfregulatie*. Een voorbeeld van zelfregulatie is wanneer je jezelf probeert te kalmeren in een frustrerende situatie, in plaats van te gaan gillen en met spullen gooien.

Pedagogisch medewerkers hebben kennis van de executieve functies en stemmen hun handelen en verwachtingen af op de leeftijd van het kind. Soms kan gedrag van een kind overkomen als

'dwars', maar kan dit een uiting zijn van het lastig kunnen omgaan met wat er van hem gevraagd wordt. Net als in het stimuleren van de ontwikkeling van de competenties, worden executieve functies geoefend. De pedagogisch medewerkers weten waar het kind staat in zijn ontwikkeling en dagen het kind uit in de zone van de naaste ontwikkeling. De pedagogisch medewerker werkt voorbeeld stellend en reflecteert samen met het kind op haar handelen, bijvoorbeeld hoe de tafel gedekt wordt of een jas aan of uit gaat. Tijdens fantasiespel kan er ook veel geoefend worden met executieve functies. Taalontwikkeling speelt een grote ondersteunende rol bij de ontwikkeling van de executieve functies.

'Peuters en zelfregulatie'

Kinderen onder de drie jaar hebben nog nauwelijks controle over hun emoties. Dit is simpelweg nog niet ontwikkeld. Peuters vanaf drie jaar laten een ontwikkeling zien op het gebied van zelfcontrole bij sterke emoties. Hiermee is een begin gemaakt met aanpassen van het gedrag aan de omgeving, dus bijvoorbeeld (een start maken met) het volgen van regels. Dit heeft zijn grenzen, bijvoorbeeld bij vermoeidheid of frustratie kan de peuter de controle over zijn gedrag verliezen en (bijvoorbeeld) een welbekende driftbui krijgen.

De pedagogisch medewerker stimuleert een brede ontwikkeling

In de kinderopvang bereiden we kinderen vandaag voor op de 'dag van morgen', en op een toekomst waarvan niemand weet hoe die eruit ziet. Daarom vinden we het belangrijk om kinderen uit te rusten met vaardigheden uit een breed palet. Pedagogisch medewerkers hebben in interactie met de kinderen, gedurende de dag nadrukkelijk aandacht voor de onderwerpen natuur en maatschappij en de 21^e eeuwse vaardigheden, als belangrijke pijlers voor een brede ontwikkeling. Ze spelen een rol bij de keuze van concrete activiteiten en (digitale) middelen en zijn terug te zien in de speel-leeromgeving.

'Natuur'

Kinderen ervaren gedurende de dag, zowel binnen- als buiten, hoe zij zich verhouden tot de natuur. De natuur biedt een vrijwel oneindige hoeveelheid materiaal en indrukken aan kinderen om te leren en te ontwikkelen. Het biedt allerlei onverwachte – en niet bedachte variaties. Pedagogisch medewerkers ondersteunen het spontane leren door ontmoeting en ervaring met de natuur.

'Maatschappij'

Onze kinderen groeien op in een democratische maatschappij. Bij TintelTuin leren ze democratische waarden als samen delen, elkaar helpen, samen conflicten oplossen. Ze leren ook omgaan met verschillen, rekening houden met elkaar en goede manieren.

'21^e eeuwse vaardigheden'

De vaardigheden creativiteit, kritisch denken, probleemoplossend vermogen, communiceren, samenwerken, sociale en culturele vaardigheden, zelfregulering en digitale geletterdheid, worden (internationaal) essentieel geacht voor een goede voorbereiding op de toekomst. Deze vaardigheden komen op verschillende niveaus terug in het pedagogisch aanbod van TintelTuin, bijvoorbeeld in het stimuleren van de verschillende competenties, de aandacht voor de executieve vaardigheden, het inzetten van de interactievaardigheden), uiteraard toegesneden op het ontwikkelingsniveau van de kinderen.

De pedagogische medewerker biedt een rijke speelleeromgeving

De binnen- en buitenruimtes bieden mogelijkheden voor samen en alleen zijn, voor rust en actie. Elke groepsruimte biedt mogelijkheden om te spelen en activiteiten uit te voeren. Er zijn locaties met daarnaast gezamenlijke ruimtes zoals een hal, gang of extra ruimte. Kinderen van verschillende groepen kunnen elkaar daar ontmoeten.

'Speelleeromgeving binnen'

Op onze locaties is onze positieve benadering van de kinderen te zien in de ruimtes binnen en buiten. We streven naar kleuren en materialen die rustgevend en sfeervol zijn. We houden rekening met de fysieke veiligheid en gezondheid van kinderen en personeel: zo wordt er gelet op een goed binnenklimaat en op veilige afwerking en inrichting van de gebouwen. We vinden het belangrijk dat de kinderen bij ons veel kunnen beleven en hun eigen grenzen durven verkennen. Daarom zijn we steeds op zoek naar een evenwicht tussen de uitdaging die kinderen nodig hebben en de veiligheid die we ze willen bieden.

De ruimtes en de inrichting zijn ingesteld op het versterken van de zelfstandigheid van de kinderen. Kinderen kunnen zelf bij de kraan om hun handen te wassen, klimmen onder toezicht op de aankleedtafel en kunnen hun eigen jas pakken. Speelgoed is overzichtelijk opgeborgen, zodat kinderen het zelf kunnen vinden en kunnen helpen met opruimen. Eens per jaar wordt het spelmateriaal gescreend en afgestemd op wat kinderen nodig hebben. Al het speelgoed dat op de groep aanwezig is, is zichtbaar voor de kinderen en zelf te pakken. Dit geldt ook voor materialen voor creatief spel/ activiteiten.

Er is rekening gehouden met hoeveel keuzes een kind heeft in bepaald spelmateriaal. Er is extra materiaal aanwezig dat omgewisseld kan worden zodat de kinderen iets nieuws te kiezen hebben. Dit kan ook door middel van ruilen met andere groepen.

De ruimte is ingedeeld in overzichtelijke speelhoeken, die ervoor zorgen dat kinderen de geborgenheid voelen om helemaal op te gaan in het spel. In de hoeken zijn verschillende soorten spelmaterialen aanwezig. Er is speelgoed aanwezig, maar ook open materialen en spullen uit de echte wereld.

Het spelmateriaal kan zelf door de kinderen uitgekozen, gepakt en weer opgeruimd worden. Zij worden door middel van rituelen (bv kiesmandje) gestimuleerd om te kiezen voor bepaald materiaal of een hoek, maar bepalen zelf wanneer zij hier klaar (mee) zijn en ergens anders gaan spelen.

Kinderen worden gemotiveerd om iets te kiezen dat zij nog niet kennen, maar hebben altijd de ruimte om te kiezen voor iets dat voor hen bekend en veilig is.

De groepsruimte heeft een flexibele speelplek die gemakkelijk aangepast kan worden om aan te sluiten op de interesse van de kinderen op dat moment of een thema.

'Speelleeromgeving buiten'

Wij zien de buitenruimte als onderdeel van de totale speelruimte. Buiten spelen biedt extra mogelijkheden: voelen van de elementen (de wind in je haar), lekker rennen, andere kinderen ontmoeten, ravotten en schreeuwen zonder een ander tot last te zijn. Voor peuters is er gelegenheid om te klimmen en te stampen en om met andere kinderen te spelen. Ze hebben de mogelijkheid om zich te verstoppen, om fantasiespel te spelen en om samen plannen uit te voeren.

In contact komen met de natuur is bij TintelTuin belangrijk: de buitenruimte is zo ingericht dat er van alles te beleven valt op gebied van omgang met dieren en planten, variërend van een voederplank voor de vogels tot een verstopplek in een wilgenbosje.

Ook buiten hebben kinderen de kinderen de mogelijkheid om zelf spelmaterialen uit te kiezen, te pakken en op te ruimen. Er is materiaal aanwezig dat verschillende soorten spel stimuleert. Er wordt ingespeeld op het weer. Op een mooie warme dag kan er met water worden gespeeld. Wanneer het net heeft geregend in de herfst, maakt men bijvoorbeeld buiten een mooi 'moddersoepje' van bladeren, takjes en zand.

'Binnen naar buiten'

Bij TintelTuin wordt veel buiten gespeeld. De pedagogisch medewerkers zoeken, net als binnen, een balans tussen ruimte geven aan kinderen voor hun eigen spel en begeleide activiteiten. Als het weer het toelaat heeft het de voorkeur om waar mogelijk ook andere momenten van de dag buiten te organiseren. Zoals bijvoorbeeld buiten eten en drinken.

6.3 Resultaat

Jonge kinderen leren spelenderwijs. Er wordt geen lesgegeven, wij bieden ervaringen aan waar kinderen kennis opdoen en daardoor leren.

Kinderen ontwikkelen spelenderwijs de persoonlijke competenties en executieve functies, die belangrijk zijn voor schoolsucces en de ontwikkeling op latere leeftijd. Kinderen worden ondersteund door de pedagogisch medewerkers op een positieve manier. Zij leren waar hun talenten liggen en krijgen ruimte deze te ontplooiën. Kinderen komen tegen wat hen moeite kost en worden geholpen om een stapje verder te komen. Het zelfbeeld wordt op een positieve manier gestimuleerd doordat zij zich competent voelen.

7: het bevorderen van sociale competentie (doel 3)

Kinderen kijken graag naar elkaar, ze imiteren elkaar en leren van en met elkaar. Het samen spelen geeft de kinderen heel veel mogelijkheden om te leren samenleven en wij stimuleren de kinderen om elkaar te helpen. Er zijn vaste, gezellige groepsrituelen bij eten en drinken en verjaardagen vieren. Het samen spelen in kleine en grotere groepen wordt actief door pedagogisch medewerkers gestimuleerd.

7.1 Behoeftte van kinderen

1. kinderen hebben behoefte aan zich veilig en geborgen te voelen op de groep

Kinderen voelen zich prettig in de groep, als ze zich veilig voelen en zich deel voelen van de groep. Daarom is in de groepen veel aandacht voor de sociale attentie, de aandacht voor elkaar.

2. kinderen hebben er behoefte aan om zelf te ontdekken en te oefenen met sociale interacties en samen spelen

Kinderen zijn al vanaf de babyleeftijd sociale wezens. Het oefenen van de sociale competentie gaat het best als kinderen de ruimte krijgen om door met elkaar te zijn, met elkaar te leren omgaan. Sociaal gedrag ontwikkelt zich door interacties. Tijdens het spelen ontdekken zij wat er gebeurt als zij met elkaar ruzie maken, te bazig of juist te verlegen zijn.

3. Kinderen hebben er behoefte aan om samen met andere kinderen spelenderwijs de wereld te ontdekken

Het is belangrijk dat kinderen met leeftijdgenoten in een groep zitten. Kinderen herkennen dan veel in elkaar en zien elkaar eerder als gelijkwaardig, wat voor ander sociaal gedrag zorgt dan wanneer er veel verschil in leeftijd zit.

4. kinderen hebben behoefte aan sociale interacties met pedagogisch medewerker

De pedagogisch medewerker zorgt voor veiligheid voor de kinderen. De kinderen vallen terug op de pedagogisch medewerker als zij ergens niet uit komen. De pedagogisch medewerker grijpt zelf in wanneer zij ziet dat de kinderen ondersteuning nodig hebben. De pedagogisch medewerker is een voorbeeld voor de kinderen op het gebied van sociaal gedrag, zij laat gedrag zien dat geïmiteerd kan worden door de kinderen.

De pedagogisch medewerker zorgt voor sociale momenten waarbij de pedagogisch medewerker de leiding neemt en het sociale handelen van de kinderen aanstuurt, zoals eetmomenten of voorlezen. Deze momenten zijn belangrijk voor het ontwikkelen van sociale handelingen die kinderen zelf spontaan niet zouden ontwikkelen.

7.2 Pedagogisch aanbod

De pedagogisch medewerker laat voorbeeldgedrag zien dat overgenomen kan worden door de kinderen

Jonge kinderen zijn gevoelig voor wat oudere kinderen en volwassenen doen. Door dit na te doen en deel te nemen aan gezamenlijke activiteiten en dagelijkse bezigheden kunnen zij leren hoe zo iets werkt en dit later zelf proberen. Het is belangrijk dat pedagogisch medewerkers gewenst voorbeeldgedrag laten zien, dat de kinderen kunnen imiteren.

De pedagogisch medewerker schept mogelijkheden voor interactie tussen kinderen

'Begeleiden van interacties tussen kinderen'

De pedagogisch medewerker bemerkt positieve interacties tussen kinderen en benoemt deze. Door te focussen op gewenst gedrag, wordt het aantrekkelijk voor de kinderen om dit gedrag vaker in te zetten. Ook schept zij mogelijkheden voor interactie tussen kinderen en ondersteunt zij samenspel door dit te benoemen.

Er is aandacht voor omgaan met conflicten. Kinderen worden begeleid in het verwoorden wat ze willen en wat niet. Pedagogisch medewerkers kijken eerst of kinderen samen tot een oplossing kunnen komen. Het oplossen van een botsing met een ander kind is een belangrijke leerervaring. Als kinderen er niet samen uitkomen, kan de pedagogisch medewerkers hen vragen naar oplossingen, zoals om de beurt, ruilen, of samen met iets spelen. Kinderen leren hierdoor spelenderwijs dingen als: je in een ander kunnen verplaatsen, even wachten, delen, verantwoordelijkheid dragen. Uiteraard grijpen de medewerkers in, als ze zien dat de emotionele of fysieke veiligheid van kinderen in gevaar komt.

De pedagogisch medewerker organiseert begeleide sociale momenten

Gedurende de dag zijn er verschillende momenten waarop de pedagogisch medewerker begeleide sociale momenten organiseert, zoals fruit eten of een begroetingsmoment. Deze momenten zijn belangrijk voor sociale handelingen die de kinderen op een ander moment niet leren. Deze momenten kunnen groepsgewijs plaatsvinden. In kleine groepjes of de hele groep bij elkaar. Dit kan op de grond of aan tafel. Het heeft de voorkeur niet teveel momenten aan tafel te zijn en waar het kan ook groepsmomenten creëren op de grond, op kussens of in hoeken.

Voor baby's geldt dat zij deelnemen aan tafelmomenten wanneer zij hier aan toe zijn. Wel heeft de pedagogisch medewerker de mogelijkheid om de baby te betrekken bij een tafelmoment. Ook worden er bijvoorbeeld voorleesmomenten aan de baby aangeboden.

7.3 Resultaat

Kinderen ontwikkelen sociale vaardigheden die voor de rest van hun leven belangrijk zijn. Zij ontdekken wat hun positie in een groep is en hoe zij daar mee om kunnen gaan. Zij hebben de mogelijkheid om sociale vaardigheden aan te leren door gedrag van de pedagogisch medewerkers te imiteren.

Er wordt geleerd hoe de kinderen zich verhouden tot de ander. Er ontstaat een begin van samenspelen, kinderen raken vertrouwd met elkaar. Zij leren welke sociale interactie leidt tot welk gedrag bij de ander (maar zijn nog niet altijd in staat om het eigen gedrag aan te passen).

8: Socialisatie door overdracht van algemeen aanvaarde normen en waarden (doel 4)

TintelTuin biedt een omgeving waar kinderen worden opgevoed, naast hun thuismilieu. Daarbij is socialisatie of culturalisatie, overdracht van normen en waarden een vanzelfsprekend onderdeel. Pedagogisch medewerkers leren de kinderen oog te hebben voor andere kinderen (sociale attentie). Belangrijk is ook de aandacht en waardering voor onderlinge verschillen en overeenkomsten. We leren kinderen rekening te houden met zowel de eigen belangen als die van een ander volgens de waarden en normen die in de samenleving gelden. Pedagogisch medewerkers proberen een brug te slaan tussen het kind op de groep en de thuissituatie, door contact te onderhouden met ouders en het gesprek aan te gaan over ontwikkeling en opvoeding.

8.1 Behoeftte van kinderen

1. kinderen hebben behoefte aan zich veilig en geborgen voelen op de groep

Een kind voelt zich prettig, wanneer het zich veilig en geborgen voelt. Wanneer een kind voelt dat hij welkom is en gezien wordt voor wie hij is, zorgt dit voor een veilig gevoel. Dit helpt om een open sfeer te creëren waarin de kinderen ervaren dat er op een prettige manier met hen wordt omgegaan. Het zelfbeeld wordt gestimuleerd en kinderen staan open om te leren.

2. kinderen hebben behoefte om zich de geaccepteerde normen en waarden eigen te maken

Kinderen moeten worden gestimuleerd om op een open manier kennis te maken met de algemeen aanvaarde normen en waarden in de samenleving. De manier waarop wordt afgestemd van de leeftijd van het kind.

De eerste twee levensjaren is het belangrijkste ontwikkeldoel van een kind zich te hechten aan één of meerdere opvoeders. Gedurende het tweede levensjaar heeft het kind vertrouwen opgebouwd in de personen om zich heen en durft los van hen wat meer te ondernemen. Er ontstaat een begin van het besef dat het kind een eigen persoon is. Vanaf twee jaar weet het kind dat iemand die weg gaat, ook bestaat als hij of zij er niet is. Ook komt de taalontwikkeling op gang. In de loop van het derde jaar gaan leeftijdgenoten een grote rol spelen en het omgaan met elkaar.

In het derde levensjaar ontwikkelt het vermogen zich aan te passen aan eisen die opvoeders aan hen stellen, eerder dan dit is het niet mogelijk. Dit heeft te maken de zich ontwikkelende executieve functies die eerder genoemd zijn.

3. kinderen hebben behoefte aan het respect hebben voor elkaar

Om bij te dragen aan een goed zelfbeeld van de kinderen en om hen te stimuleren deze waarde eigen te maken, wordt een ieder gezien voor wie hij is en geaccepteerd zoals hij is. Er wordt op

een respectvolle manier met elkaar omgegaan, zodat kinderen zien dat dit belangrijk is om uit te stralen naar anderen.

4. kinderen hebben er behoefte aan om kennis te maken met de verschillen tussen kinderen

Ieder kind is uniek. We zijn gelijkwaardig aan elkaar en wanneer kinderen kennis maken met verschillen op allerlei gebieden kan dit hun kijk op de wereld verbreden. Kennis maken met verschillen is belangrijk voor de ontwikkeling van een kind. Kennis maken met diversiteit op allerlei gebieden zorgt ervoor dat kinderen hiervoor openstaan en er met respect mee omgaan.

8.2 Pedagogisch aanbod

De pedagogisch medewerker laat voorbeeldgedrag zien

Pedagogisch medewerkers observeren de kinderen als groep met een open blik en zijn alert op buitensluiting. Hiervoor is nodig dat pedagogisch medewerkers zich bewust zijn van hun eigen opvattingen, van wat geldt als 'normaal' en hoe zij omgaan met zaken die hiervan afwijken. Zij gaan respectvol om met de kinderen en met elkaar, zonder hiërarchie. De pedagogisch medewerker ziet de verschillen tussen kinderen als positieve toevoeging aan de groep.

De pedagogisch medewerkers stemmen het overdragen van normen en waarden af op de leeftijd van het kind

Het doorgeven van normen en waarden heeft tijd nodig. Cognitief kan een heel jong kind al groepsregels en omgangsregels begrijpen, maar erg jonge kinderen bezitten nog niet de vaardigheid zich hier altijd aan te houden. Bij TintelTuin is de ontwikkeling van een jong kind op dit gebied bekend en stemt de pedagogisch medewerker het handelen hierop af.

De pedagogisch medewerkers hebben oog voor verschillen tussen kinderen

Bij TintelTuin worden verschillen binnen de groep gezien als positieve toevoeging. Binnen het groepsproces wordt ruimte geboden om recht te doen aan deze verschillen. Een voorbeeld hiervan is ruimte bieden aan kinderen die extra veel beweging nodig hebben. Ook organiseert de pedagogisch medewerker momenten waarop bijvoorbeeld aandacht wordt besteed aan bepaalde culturen, talen of tradities.

'Inclusieve opvang in de kinderopvang'

Het deel uitmaken van een groep op de kinderopvang kan gezien worden als eerste ervaring in hoe met elkaar samen geleefd wordt in een leefgemeenschap. Hierbinnen neemt het kind een plekje in, of wordt het kind een plekje toegewezen. Binnen TintelTuin streven we ernaar dat elk kind meetelt, dat we elk kind zien als uniek en gelijkwaardig. Pedagogisch medewerkers zijn zich bewust van hun eigen aandeel in deze ervaring. Zij zorgen ervoor dat elk kind zich geaccepteerd voelt en de ruimte krijgt zichzelf te zijn.

We geven kinderen de ruimte om eigen ideeën te volgen en creatief te zijn, door alleen en samen te spelen en afstemmen op anderen. Gelijke kansen voor ieder kind zijn hierin belangrijk. (sociale inclusie in de kinderopvang).

Binnen de groep kunnen situaties ontstaan waarbij bepaalde kinderen worden buitengesloten. De pedagogisch medewerker heeft hier aandacht voor en probeert kinderen op de groep te betrekken op een natuurlijke manier.

8.3 Resultaat

Op deze manier wordt gewerkt aan democratie en burgerschap. Op een positieve en natuurlijke manier maken kinderen kennis met de geaccepteerde normen en waarden en maken zich deze

op hun eigen tempo eigen. Zij zien hoe respectvol met elkaar wordt omgegaan, wat bijdraagt aan een positieve sfeer in de groep. Door positieve aandacht te hebben voor elkaar en verschillen te zien als toevoeging, wordt een positief zelfbeeld van de kinderen gestimuleerd.

9: Ouders

In haar kinderopvang levert TintelTuin een bijdrage aan de ontwikkeling en opvoeding van kinderen. Maar dit doen wij vanzelfsprekend niet alleen, een groot deel van de opvoeding vindt plaats in de thuissituatie. Ouders zijn de primaire opvoeders van de kinderen. In het werken met kinderen zijn ouders dus een onmisbare schakel. TintelTuin hecht veel waarde om -met het kind als gezamenlijk uitgangspunt- goed contact te hebben met ouders en samen te werken. Dit doen wij op de volgende manieren:

'Kennissen delen'

Onze locaties zijn laagdrempelig en hebben daardoor ook een sociale functie. Tijdens het brengen en halen van de kinderen kunnen ouders andere ouders ontmoeten en ze kunnen hun ervaringen uitwisselen over de ontwikkeling en opvoeding van de kinderen. Daarbij heeft TintelTuin expertise over hoe kinderen ontwikkelen.

'Relatie'

We werken actief aan het opbouwen van een goede relatie met ouders. Ouders moeten zich vanaf het begin welkom voelen. In ons contact met ouders zijn we open en communicatief. We vragen naar de verwachtingen van ouders. We zijn respectvol en geïnteresseerd in de dingen die ouders belangrijk vinden in de opvoeding van hun kind en indien mogelijk houden we hier rekening mee. Daarbij zoekt TintelTuin een balans tussen de belangen van ouders en het kind en wordt gekeken naar de praktische haalbaarheid en het algemene belang waarbij onze pedagogische visie de leidraad is. Regelmatig nemen wij tijdens de dagelijkse breng- en haalmomenten de tijd om even met ouders te praten en te vertellen wat het kind gedaan heeft die dag. Dan is er ook gelegenheid om iets te laten zien, of te vertellen over onze pedagogische aanpak van het kind.

Soms zijn er ook moeilijke onderwerpen, zoals problemen in gedrag, ontwikkeling of aanpak van het kind. Deze onderwerpen schuwen wij niet, maar we proberen hierover in een sfeer van vertrouwen met ouders te communiceren. Waar sprake is van onduidelijkheid over onze pedagogische aanpak willen wij onze keuzes toelichten en met ouders komen tot een aanpak die zowel tegemoet komt aan hun wensen als aan het welbevinden en de ontwikkeling van het kind. Waar die geschaad dreigen te worden, kiezen wij voor de belangen van het kind.

'Informatie'

We betrekken ouders bij het kind door het geven van relevante informatie over het welbevinden en de ontwikkeling van het kind. Daarnaast geven we algemene informatie over opvoeden en ontwikkelen. We hangen onze weekprogramma's op, zodat ouders zien welke activiteiten we doen en waarom we dat doen. Het is ook mogelijk voor ouders om mee te helpen met een activiteit of uitje.

'Ouderbetrokkenheid'

Vanuit deze basis hopen we ook te komen tot een goede vorm van ouderbetrokkenheid. Uit onderzoek is gebleken dat een actieve rol van ouders bij de ontwikkeling van het kind een succesfactor is in het slagen van stimuleringsprogramma's. Kinderen profiteren van een

ondersteunend en stimulerend gezinsklimaat, waarbij ook thuis sprake is van een lerende omgeving en het aanbieden van activiteiten zoals voorlezen, zingen, rijmen.

Op onze (VVE) locaties, bespreken wij al tijdens de intake met ouders, dat wij graag met hen willen samenwerken in het belang van het kind. Dat alles vanuit het besef dat je samen meer kunt dan alleen.

Op VVE-locaties worden er tijdens de intake gegevens verzameld over de behoefte aan ondersteuning van de ontwikkelingsstimulering van het kind in de thuissituatie. De locatiemanager verzamelt deze gegevens en maakt jaarlijks een ouderanalyse. Als zij haar populatie ouders in beeld heeft, kan zij haar aanbod vanuit de locatie afstemmen op deze populatie. Op deze manier wordt gewerkt aan een hoge ouderbetrokkenheid.

10: Pedagogisch Kwaliteitssysteem

Binnen TintelTuin wordt gewerkt met de methode Pedagogisch Actief. In deze methode worden in de volgorde van de dag, de pedagogische acties beschreven. Hoewel alle pedagogisch medewerkers hun eigen kleur geven aan het werken met kinderen, bevordert deze methode dat kinderen in verschillende situaties ervaren dat de volwassenen om hen heen, allen dezelfde (opvoed)taal spreken en dezelfde pedagogische aanpak hanteren.

Dit pedagogisch beleid geeft de kaders aan voor het pedagogisch handelen van onze medewerkers. Maar het werken met kinderen is mensenwerk. Net als de kinderen zijn al onze pedagogisch medewerkers uniek en verschillend, met allen hun eigen werkwijze en kwaliteiten. Verschillen mogen er zijn, maar TintelTuin vindt het wel belangrijk dat al onze pedagogisch medewerkers werken vanuit dezelfde pedagogische visie, zodat er een uniforme werkwijze ontstaat. Dit biedt veiligheid en duidelijkheid voor kinderen.

De methode Pedagogisch Actief

Om dit te bereiken heeft TintelTuin de methode 'Pedagogisch Actief' ontwikkeld. In deze methode worden, in de volgorde van de dag, het pedagogisch handelen, de pedagogische acties en uitgangspunten beschreven in termen van concreet en waarneembaar gedrag: 'zo doen we dat hier'. Met de beschrijving van de pedagogische acties krijgen medewerkers een duidelijk beeld van hoe er gewerkt moet worden en waarom. Al onze medewerkers hebben deze boeken.

De senior pedagogisch medewerker

Op de locaties is voortdurend aandacht voor de kwaliteit van het pedagogisch handelen. Daarom is de functie van senior pedagogisch medewerker ingesteld. Op de meeste locaties wordt gewerkt met de methode 'Pedagogisch Actief'. Door middel van coaching on the job ondersteunt de senior de collega's in het werken zoals we dat hebben beschreven in de boeken 'Pedagogisch Actief' (de zogenaamde Pedagogische Acties).

De senior instrueert, doet voor, legt uit en licht toe. Maar daarnaast wordt er ook geobserveerd en gedocumenteerd in hoeverre de collega's de pedagogische acties toepassen en beheersen. Leerpunten die hier uit komen, worden met elkaar besproken, leerdoelen worden geformuleerd en opgenomen in het persoonlijk ontwikkelingsplan.

11: Vroeg- en voorschoolse educatie (VVE)

Alle locaties van TintelTuin werken met het pedagogisch aanbod zoals dat hierboven beschreven staat, ook de locaties met vroeg- en voorschoolse educatie. Op de locaties van TintelTuin waar gewerkt wordt met vroeg- en voorschoolse educatie, worden verschillende methodes ingezet om

de vroeg- en voorschoolse educatie vorm te geven. De methodes waar binnen Tintelluin mee gewerkt wordt zijn Kaleidoscoop, Uk en Puk en Piramide.

Kinderen bieden wat zij nodig hebben

De methodes zijn een bron van informatie om kwalitatief goede vroeg- en voorschoolse educatie neer te zetten die gebaseerd is op het werken aan de SLO-doelen. De methodes zijn echter niet onze leidraad, dat zijn de kinderen. Om zo objectief mogelijk vast te stellen wat ons aanbod moet zijn op het gebied van VVE, worden de kinderen gevolgd door middel van een kindvolgsysteem. Er wordt gebruik gemaakt van 'Kijk' of van het kindvolgsysteem dat is opgenomen in het VVE-programma.

Hiermee brengen wij twee keer per jaar in kaart waar de kinderen staan in hun ontwikkeling en waar de groep en het individuele kind behoefte aan heeft als het gaat om aanbod op de groep. In Amsterdam ondersteunt de VVE coach de medewerkers in het werken met het VVE-programma, het kindvolgsysteem en het komen tot een beredeneerd aanbod. De locatiemanager is verantwoordelijk voor het resultaat hiervan. In Zaandam wordt de ondersteuning gedaan door de senior en de locatiemanager.

'Basisaanbod'

Op alle VVE-locaties wordt thematisch gewerkt, in een cyclus van vier tot zes weken. Welke thema's aan bod komen wordt jaarlijks vastgesteld, vaak ook in samenwerking met gekoppelde scholen. Voorafgaand aan dit thema worden per groep of met meerdere groepen besloten aan welke doelen de hele groep het komende thema werkt. Bij deze doelen worden aansluitende activiteiten bedacht. Hiermee is geborgd dat alle kinderen een gelijk aanbod krijgen op alle ontwikkelingsgebieden uit het kindvolgsysteem en daarmee werken we aan alle SLO-doelen.

'Beredeneerd aanbod'

Zoals beschreven werken alle pedagogisch medewerkers bij Tintelluin aan de vier pedagogische doelen van Marianne Riksen-Walraven, waarmee we vorm geven aan verantwoorde kinderopvang. Hiermee ontstaat de hele dag door een aanbod op maat voor het kind. Op VVE-locaties bieden we hiernaast op het gebied van vroeg- en voorschoolse educatie ook nog een beredeneerd activiteiten aanbod, gebaseerd op de specifieke ontwikkelingsbehoeften van kinderen of groepjes kinderen die uit de analyse van de resultaten van het kindvolgsysteem halfjaarlijks naar voren komen.

12: Doorgaande lijn

Voorschoolse voorzieningen, basisonderwijs en naschoolse voorzieningen werken steeds vaker nauw samen en realiseren doorgaande lijnen. Een belangrijk aspect daarbij is de overdracht van kind gegevens zodat professionals beter kunnen aansluiten bij de ontwikkeling van kinderen. De basisschool en de buitenschoolse opvang kunnen dan op tijd inspelen op een eventuele zorgbehoefte en de leerkracht/pedagogisch medewerker kan het kind vanaf dag 1 de juiste begeleiding geven. In de samenwerking tussen Tintelluin en het basisonderwijs is deze overdracht steeds vanzelfsprekender. Ouders worden bij de intake reeds geïnformeerd over deze procedure.

Overdracht kind gegevens van kinderdagverblijf naar basisschool en buitenschoolse opvang

Voor elk kind dat naar de basisschool gaat worden een overdrachtsformulier en een observatieverslag of aanvullende informatie uit het kindvolgsysteem ingevuld (de exacte

documenten kunnen per gemeente verschillen). Deze informatie wordt met ouders besproken (bij voorkeur door de mentor) en met toestemming doorgestuurd naar de basisschool en buitenschoolse opvang en/of aan ouders meegegeven. Op het overdrachtsformulier is ruimte voor ouders om aanvullingen toe te voegen over het beeld van hun kind. Na het gesprek met ouders vindt overdracht tussen kinderdagverblijf en basisschool en de buitenschoolse opvang plaats minimaal 1 maand voordat het kind 4 jaar wordt. Deze overdracht kan bestaan uit het toezenden van de informatie naar de basisschool of een warme overdracht indien het kind een VVE-indicatie heeft.

Voor kinderen waarbij protocol opvallend gedrag loopt/ zorgkinderen zal het gesprek met ouders en de daaruit volgende overdracht eerder plaatsvinden, namelijk bij 3 jaar en 9 maanden. In dit geval is er sprake van een overdrachtsgesprek waarbij bij voorkeur ouders, professionals vanuit school en kinderopvangouders aanwezig zijn. Het doel van dit gesprek is inhoudelijk: inzicht in ontwikkeling, evaluatie extra ondersteuning/ zorg (plan van aanpak), mogelijkheden en perspectief vervolgonderwijs. Op verzoek van ouders kan naar de BSO ook een warme overdracht worden gedaan.

13: Pedagogische werkwijze

Inleiding

In dit tweede deel van het pedagogisch beleid, besteden we aandacht aan een aantal belangrijke locatie specifieke werkwijzen op de locatie. Dit betreft de werkwijzen:

1. Omvang van het kinderdagverblijf en samenstelling van de groepen

- 1.1. Werken met stamgroepen
- 1.2. Kind op twee stamgroepen
- 1.3. Samenvoegen van groepen op structurele basis

2. Dagindeling

- 2.1. De verwijzing naar het dagschema uit pedagogisch actief en het dagschema in de praktijk

3. Open deuren en groep overstijgende activiteiten

- 3.1. Algemeen
- 3.2. Kind op een andere groep – incidentele afname van een extra opvang dag op een andere dan de eigen stamgroep

4. Pedagogisch medewerkers en aanvullend personeel

- 4.1. Personeelsinzet gedurende de dag
- 4.2. Drie uurregeling – tijden van afwijken op de BKR
- 4.3. Aanwezige medewerker op de locatie (pedagogisch medewerker, lm, senior, huishoudelijk ondersteuner, administratief ondersteuner, stagiaires)
- 4.4. Wijze van informeren bij uitvallen van een vaste medewerker(s) en/of andere medewerkers op de groep
- 4.5. Werken met vaste invalkrachten

5. Aanbod van materialen en activiteiten in specifieke ruimtes

5.1. Op basis van inrichtingsbeleid ruimtes beschrijven (inclusief slaapvertrekken)

6. Pedagogisch beleid

6.1. Mentorschap

1. Omvang van het kinderdagverblijf en samenstelling van de groepen

TintelTuin hanteert de wettelijke kaders voor maximale omvang en leeftijdsopbouw van de stamgroepen, zoals die zijn vastgesteld in de Wet Kinderopvang. Op de kinderdagverblijven van TintelTuin worden de kinderen opgevangen in horizontale of verticale groepen. Het aantal kinderen en pedagogisch medewerkers per groep wordt berekend op basis van de leeftijd van de kinderen.

1.1. De stamgroep

TintelTuin vindt het voor kinderen belangrijk om de wereld van de kinderopvanglocatie te ontdekken vanuit een veilige basis. Daarom zijn alle kinderen ingedeeld in een vaste stamgroep. Tijdens het intakegesprek horen ouders op welke stamgroep het kind wordt geplaatst. In de stamgroep treft het kind op dezelfde dag van de week dezelfde groepsgenootjes en pedagogisch medewerkers.

In de groepen met 2 pedagogisch medewerkers heeft ieder kind tijdens zijn opvangdagen te maken met maximaal 3 vaste pedagogisch medewerkers, in groepen met 3 pedagogisch medewerkers zijn dit er maximaal 4. Dat wil zeggen dat het kind op de dagen dat het aanwezig is, altijd minimaal 1 van zijn vaste pedagogisch medewerkers treft. Dit is belangrijk voor het gevoel van veiligheid van de kinderen. Per 2018 geldt voor babygroepen dat een baby maximaal 2 vaste pedagogisch medewerkers heeft.

In het geval van (langdurige) ziekte of verlof van een vaste pedagogisch medewerker, wordt aan een kind / de groep kinderen een vervangende vaste pedagogisch medewerker toegewezen. Bij afwezigheid van de vaste pedagogisch medewerkers worden bij voorkeur bekende invallers ingezet.

Iedere stamgroep heeft zijn eigen vertrouwde stamgroepsruimte, de inrichting van de ruimte en het aanbod aan spelmaterialen kan per stamgroep verschillen en is afgestemd op de leeftijd van de kinderen in de stamgroep. Een kind maakt in een week gebruik van maximaal twee stamgroepsruimtes. Voor het maximaal aantal op te vangen kinderen gelden de ratio's zoals ze zijn te vinden in de rekentool onder de volgende link: <http://1ratio.nl>

1.2. Plaatsing van het kind op twee stamgroepen

TintelTuin heeft in haar plaatsingsbeleid de ruimte, om kinderen tijdelijk niet één maar twee stamgroepen aan te bieden. Dit kan voorkomen als kinderen bijvoorbeeld op verzoek van ouders op meerdere dagen komen, waarbij er niet op alle gewenste dagen plaats is in dezelfde stamgroep. Na schriftelijke toestemming (ouders geven dit bij voorkeur via de opvangovereenkomst door) van de ouders kan (extra) opvang tijdelijk in één andere groep dan de stamgroep van het kind plaatsvinden. Zodra er op de gewenste dag een plaats vrijkomt op de eigen stamgroep, wordt het kind ook op die dag in de eigen stamgroep geplaatst. Met deze wijziging kunnen we tegemoet komen aan de vraag van ouders naar meer flexibiliteit. Uitgangspunt blijft echter wel altijd het belang van het kind. Een kind mag, ondanks dat het geplaatst is in twee stamgroepen, slechts drie vaste pedagogisch medewerkers hebben.

1.3. Samenvoegen van groepen

Er kunnen momenten zijn waarop de kinderen niet in de eigen vaste groepsruimte verblijven omdat groepen worden samengevoegd. Een kind mag maximaal twee groepsruimtes in een week treffen. Op de locatie (website) worden de ouders geïnformeerd over de werkwijze rond het samenvoegen.

Bij het samenvoegen van groepen wordt steeds een afweging gemaakt, welke situatie het beste is voor het welbevinden van de kinderen. Op sommige dagen is het aantal kinderen per stamgroep dermate klein, dat er samengevoegd wordt met een andere groep. Een van de vaste pedagogisch medewerker(s) en de volledige groep kinderen uit de samenvoegende groep gaan dan samen naar de andere groep. Pedagogisch medewerkers kunnen samen taken verdelen, samenwerken en samen een activiteitenaanbod doen. Ook wordt op deze manier het vier ogen principe gehandhaafd. Bij de samenvoeging blijft het totaal aantal kinderen per pedagogisch medewerker altijd overeenkomen met de BKR zoals vastgelegd in de wet Kinderopvang.

Samenvoegen gebeurt op basis van structureel samenvoegen. Hierin worden ouders voorafgaande aan deze structurele samenvoeging geïnformeerd. Dit kan via het beschrijven in de pedagogische werkwijze of, bijvoorbeeld tijdens vakantieperiodes, via het vooraf aan deze vakantieperiode informeren van ouders via de nieuwsbrief of op de locatie. Incidenteel samenvoegen is alleen toegestaan in Zaanstreek/Waterland en Haarlemmermeer.

1.4. Waarborgen van de emotionele veiligheid bij samenvoegen

Door het groepsoverstijgend werken en het werken met open deuren zijn kinderen vaak al vertrouwd met de ruimtes, kinderen en pedagogisch medewerkers buiten de stamgroep. Daarnaast kunnen de kinderen terugvallen op (ten minste één van de) vertrouwde pedagogisch medewerkers van hun stamgroep. Bij het samenvoegen van groepen gaat deze altijd met de groep kinderen mee. Ook het bieden van duidelijkheid en overzicht is van belang voor de emotionele veiligheid van kinderen. De pedagogisch medewerkers vertellen de kinderen van tevoren met welke groep er wordt samengevoegd en hoe het programma er uit ziet. Op de website van de betreffende locatie staat in de 'pedagogisch werkwijze' beschreven hoe er omgegaan wordt met het samenvoegen van groepen.

2. Dagindeling

De dagindeling waarmee op de locatie gewerkt wordt is gerelateerd aan het de dagindeling zoals deze is beschreven in Pedagogisch Actief en/of bij VVE locaties het gehanteerde VVE programma. Bij jonge baby's wordt zoveel mogelijk het individuele ritme van de baby gevolgd. De volgorde van de onderdelen kan per groep of per situatie afwijken, bijvoorbeeld vrij spel/begeleide activiteit. Bij wisseling in onderdelen wordt er gebruik gemaakt van overgangsmomenten. Rituelen nemen een belangrijke plaats in binnen het dagprogramma. Verder verwijzen wij hier naar de uitgewerkte pedagogische acties en de activiteiten in het boek 'Pedagogisch Actief' dat op elke groep aanwezig is.

3. Open deuren en overstijgende activiteiten

3.1 Open deuren en groepsoverstijgend werken

Er zijn momenten waarop de kinderen niet in hun eigen groep verblijven. Dit geldt bijvoorbeeld rond de openings- en sluitingstijden, spelen in de hal, tijdens groepsoverstijgende activiteiten en bij het buiten spelen. Buiten de vaste momenten in de stamgroep wordt er bij TintelTuin gewerkt met 'open deuren'.

TintelTuin werkt volgens het activiteitenbeleid. Elke dag worden er leuke en uitdagende activiteiten aangeboden, waar kinderen plezier in hebben en waar ze spelenderwijs ook dingen van leren. Tijdens deze georganiseerde activiteiten wordt op locaties waar meerdere groepen zijn soms ook groepsoverstijgend gewerkt. Het totaal aantal kinderen per pedagogisch medewerker blijft altijd overeenkomen met de beleidsregels behorend bij de wet Kinderopvang en de CAO-kinderopvang. Zo kunnen er op één dag diverse activiteiten aangeboden worden, die geschikt zijn voor verschillende leeftijdsgroepen. Zo kan bijvoorbeeld de oudste groep kinderen samen met hun leeftijdsgenootjes van een andere stamgroep genieten van een poppenkast, terwijl de groep jongere kinderen op de groep een activiteit doen met vingerverf of een balspel. Hierdoor is het mogelijk om activiteiten te doen die goed aansluiten bij de ontwikkelingsfase van ieder kind. Door dit groepsoverstijgend werken kunnen wij goed aansluiten bij de interesse van de kinderen en bieden we kinderen de kans om buiten hun stamgroep hun speel- en leefomgeving uit te breiden.

De groepsoverstijgende activiteiten worden gekozen vanuit de stamgroep. Indien nodig wordt per situatie aan kinderen uitgelegd welke activiteit ze gaan doen, waar die activiteit plaatsvindt en bij welke pedagogisch medewerker ze tijdens deze activiteit horen. Ook vindt er, als de situatie daar om vraagt, een goede informatie overdracht plaats tussen de medewerkers van de verschillende (stam)groepen, (bijvoorbeeld; Hij wil heel graag mee doen met het spel, maar hij voelt zich niet zo lekker. Hou even in de gaten of hij het volhoudt).

3.2 Incidenteel afnemen van een extra dag(deel)

TintelTuin biedt ouders de mogelijkheid om incidenteel gebruik te maken van extra opvang voor hun kind. Hierbij hanteert TintelTuin het volgende beleid:

De incidentele opvangdag vindt in principe plaats op de eigen stamgroep. Plaatsing van kinderen op een extra opvangdag is alleen mogelijk als de maximale stamgroeps grootte en de pedagogisch medewerker kind ratio op de groep gehandhaafd blijft. De incidentele extra opvangdag dient door de ouders altijd van te voren te worden aangevraagd, door middel van het invullen van een formulier dat op de locatie beschikbaar is. Als plaatsing op de eigen groep niet mogelijk is, wordt overlegd of een plaatsing op een andere groep voor dit kind mogelijk is. Dit gebeurt altijd in overleg met ouders en na schriftelijke toestemming van ouders.

Wij gaan er van uit dat het kind – door het werken met open deuren en groepsoverstijgende activiteiten - al (enigszins) vertrouwd is met de andere groepsruimtes, andere kinderen en de andere pedagogisch medewerkers. Maar er is extra aandacht voor het gevoel van veiligheid en geborgenheid, als een kind tijdens een extra opvangdag buiten de eigen groep wordt opgevangen. Hoe deze aandacht eruitziet is beschreven in het pedagogisch beleid en in de pedagogische werkwijze van de locatie.

4. Pedagogisch medewerkers en aanvullend personeel

4.1 Beroepskracht -/ kindratio

In de Wet Kinderopvang zijn regels vastgelegd voor het maximale aantal -gelijktijdig aanwezige- kinderen dat één pedagogisch medewerker binnen een stamgroep mag opvangen. Bij de berekening van de beroepskracht (= pedagogisch medewerker -) / kindratio en de maximale

groepsgroottes bij groepen dagopvang maakt TintelTuin gebruik van de online rekentool die te vinden is onder de volgende link: <http://1ratio.nl>

4.2 Drie uurregeling – tijden van afwijken op de BKR

In de pedagogische werkwijze wordt beschreven binnen welke tijdvakken er kans bestaat op het afwijken van de beroepskracht / kind ratio (BKR). De tijdvakken kunnen per dag verschillen maar niet per week, en bedragen in totaal niet meer dan drie uur per dag.

4.3 Medewerkers die aanwezig kunnen zijn op het kinderdagverblijf

Op de locaties van TintelTuin kunnen de volgende medewerkers (deels) aanwezig zijn:

Pedagogisch medewerker

Op iedere stamgroep werkt een team van pedagogisch medewerkers. Per dag zijn er afhankelijk van de grootte van de groep een aantal pedagogisch medewerkers aanwezig. De pedagogisch medewerkers zijn gediplomeerd volgens de CAO Kinderopvang (of voor PeuterTuin deels ook de CAO Welzijn). Ook werken wij met pedagogisch medewerkers in opleiding.

Senior pedagogisch medewerker

Op een aantal locaties van TintelTuin werken pedagogisch medewerkers in de functie van senior pedagogisch medewerker. Deze medewerkers spelen een belangrijke rol in het bereiken van de pedagogische kwaliteit op de groepen. De senior pedagogisch medewerker heeft 'als meewerkend voorvrouw/man' een voorbeeldfunctie voor collega's, draagt het pedagogisch beleid actief uit en fungeert als vraagbaak op het gebied van pedagogisch handelen.

Locatiemanager

De locatiemanager is verantwoordelijk voor de inhoudelijke en de algehele organisatie van de locatie(s). Zij is het aanspreekpunt voor ouders en medewerkers en stuurt de pedagogisch medewerkers aan.

Administratief ondersteuner/assistent leidinggevende

Op sommige locaties is een assistent leidinggevende of administratief ondersteuner aanwezig. Zij ondersteunt de locatiemanager in haar werkzaamheden.

Huishoudelijk ondersteuner

Op sommige locaties is regelmatig een huishoudelijke medewerker aanwezig. Zij verzorgt onder andere de lunch en is verantwoordelijk voor het schoonhouden van het sanitair en de gezamenlijke ruimtes. Zij krijgt hierbij ondersteuning van een schoonmaakbedrijf.

Flexpoolmedewerker

TintelTuin heeft een eigen flexpool. Bij afwezigheid of ziekte van de vaste pedagogisch medewerkers werken we bij voorkeur met een vaste invaller die gekoppeld is aan de locatie of een pedagogisch medewerker vanuit de flexpool. Wij proberen zoveel mogelijk invalkrachten in te zetten die bekend zijn met de kinderen. Indien er geen invalkrachten zijn, bellen wij het uitzendbureau. De invalkrachten en medewerkers via het uitzendbureau zijn allen ook gediplomeerd volgens de CAO Kinderopvang.

Clustermanager

De clustermanager geeft sturing aan een cluster dat bestaat uit meerdere kinderdagverblijven en BSO locaties. Zij is verantwoordelijk voor de uitvoering van het strategisch beleid en geeft leiding aan de locatiemanagers. Zij werkt op het hoofdkantoor en bezoekt de locaties regelmatig.

Pedagogisch coach/ VVE Coach

De pedagogisch coach van TintelTuin speelt een rol in het bevorderen van de pedagogische kwaliteit van de pedagogisch medewerkers. Dit kan d.m.v. videowerkbegeleiding, coaching op interactievaardigheden, het geven van adviezen. Als er sprake is van opvallend gedrag van kinderen, kunnen zij op verzoek van de locatiemanagers observeren en adviseren. Dit wordt altijd vooraf aan ouders gemeld.

Oudercontactmedewerker

Op de voorscholen/peuterspeelzalen in Amsterdam is een oudercontactmedewerker aanwezig.

Vrijwilliger

Op enkele van onze locaties kan een vrijwilliger worden ingezet. Bijvoorbeeld vanuit een door de Bibliotheek georganiseerde boek-start of om een aantal andere ondersteunende taken te doen.

Vrijwilligerswerk vult het werk van betaalde krachten aan, maar kan deze niet vervangen.

Vrijwilligers worden in de meeste gevallen ingezet bij ondersteunende werkzaamheden binnen de locaties. Het kan daarbij gaan om:

- het opnemen van de telefoon, het doorverwijzen van klanten;
- het ontvangen van klanten;
- ondersteuning van de huishoudelijk medewerker;
- achterwacht op de groep, op kleine locaties is het soms nodig dat er een tweede volwassene aanwezig is, dit hoeft geen gediplomeerde kracht te zijn;
- het assisteren/ondersteunen van de pedagogisch medewerker bij activiteiten met kinderen.

4.4 Inzet van stagiaires

TintelTuin vindt het belangrijk om studenten die een baan in de kinderopvang ambiëren, een goede leeromgeving te bieden om op deze manier de instroom van nieuw goed opgeleid personeel positief te beïnvloeden. Uitgangspunt daarbij is, dat de aanwezigheid van een stagiaire en de pedagogische kwaliteit en daarmee de veiligheid van de kinderen niet mag schaden, en dat er altijd correct wordt omgegaan met de richtlijnen voor het inzetten van stagiaires in relatie met de beroepskracht / Kind Ratio. Een stagiaire die het vak nog moet leren, moet ook de gelegenheid krijgen om te kijken naar en te leren van vaste pedagogisch medewerkers. Ook zal zij soms gecoacht/bijgestuurd moeten worden in het pedagogisch handelen. Daarom is het een voorwaarde, dat er voldoende tijd is om de stagiaire te begeleiden, en dat dit gebeurt door een ervaren pedagogisch medewerker. Daarnaast dient er ten alle tijden zorgvuldig om te worden gegaan met de verantwoordelijkheden die de stagiaire aankan en mag dragen. Zo zal een BOL stagiaire nooit mee mogen tellen voor de BKR, en een BBL werknemer slechts na de eerste twee maanden uitsluitend na overleg. Ouders worden op de locatie op de hoogte gebracht over de aanwezigheid van stagiaires en BBL werknemers.

TintelTuin is een door S-BB erkend leerbedrijf en biedt jaarlijks een aantal BPV-plaatsen (beroepspraktijk-vorming) aan op de kinderdagverblijven, kindercentra of buitenschoolse opvang, aan leerlingen die studeren voor pedagogisch werker of de opleiding Helpende Zorg & Welzijn. Er wordt onderscheid gemaakt tussen Beroeps opleidende Leerweg (BOL) en Beroepsbegeleidende Leerweg (BBL) stages. Bij de BOL volgt de leerling drie of vier dagen per week onderwijs op de

opleiding en wisselt dat af met beroepspraktijkvorming bij TintelTuin. Een BOL stagiaire staat altijd boventallig op de groep.

In de praktijkgidsen van de BOL-er staat vermeldt wat van een BOL-er verwacht wordt in verschillende fasen van de opleiding. TintelTuin sluit daar zoveel mogelijk op aan en hanteert hierin een BPV beleid. In de praktijk werkt de BOL-er aan opdrachten vanuit de opleiding om zo vakbekwaam te worden als pedagogisch medewerker. Dit betekent dat de BOL-er bijvoorbeeld een groepje kinderen leert helpen en begeleiden tijdens eet en drinkmomenten, een gerichte activiteit met kinderen mag voorbereiden en uitvoeren, helpt met het verschonen van kinderen, kinderen naar bed leert brengen, de huishoudelijk medewerker kan ondersteunen, de ontwikkeling van kinderen leert observeren en begeleiden, aanwezig kan zijn bij een intakegesprek met ouders en zelf leer voeren, enzovoort. Stapsgewijs en onder begeleiding van de verantwoordelijke pedagogisch medewerker zal de BOL-er steeds meer taken leren uitvoeren. BOL-ers en anderen die een kwalificerende opleiding volgen tot pedagogisch medewerker mogen in de volgende situaties incidenteel intallig als pedagogisch medewerker worden ingezet: bij ziekte van een pedagogisch medewerker, tijdens schoolvakanties en bij het afleggen van de proeve van bekwaamheid als onderdeel van de opleiding.

Voor de inzetbaarheid van de genoemde (kandidaat)werknemer stagiaire wordt een arbeidsovereenkomst overeengekomen en geldt dat:

- de (kandidaat)werknemer stagiaire niet alleen op de groep mag staan behalve tijdens pauzes
- de stagiaire alleen kan worden ingezet op de eigen stage-locatie
- de stagiaire kan niet in het eerste leerjaar worden ingezet

Bij de BBL werknemer wordt werken met leren gecombineerd. De leerlingen werken tenminste een door school en TintelTuin bepaald minimum aantal uur bij TintelTuin en gaan daarnaast een aantal uur in de week naar school. (Dit is gebaseerd op de geldende wet en regelgeving / CAO kinderopvang.) BBL leerlingen krijgen een leerarbeidsovereenkomst en maken onderdeel uit van de personeelsformatie. Een BBL werknemer start in het eerste jaar de eerste periode boventallig op de groep. Daarna wordt gedurende de opleiding bepaald voor hoeveel uur de BBL werknemer boventallig werkt en hoeveel uur zij wordt ingezet als pedagogisch medewerker. De BBL werknemer wordt begeleid bij haar werkzaamheden door een werkbegeleider en zal in de loop van haar opleiding steeds zelfstandiger werken.

Voor elk werkproces is door de opleiding beschreven welke beroepshandelingen je mag verwachten van de student die beginner is met dat werkproces (eerste fase), gevorderd is (tweede fase) of zich op het niveau van een vakbekwaam beginnend pedagogisch medewerker ontwikkeld (derde fase). De BBL werknemer wordt hierbij vanuit de opleiding ondersteunt door een waarderingsformulier. De leeruitkomsten van praktijkopdrachten (integrale opdrachten), informele leren (spontane leerervaring waar geen opdracht aan verbonden is) en het ondersteunend onderwijs vormen de bewijzen voor deze waarderingsmomenten. Tijdens begeleidingsmomenten kan de BBL werknemer regelmatig het waarderingsformulier ter hand nemen om de ontwikkeling te bespreken en leerdoelen te formuleren voor verder ontwikkeling. Gedurende de eerste, tweede en derde fase volgt dat de BBL werknemer steeds meer zelfstandig is in het uitvoeren van de werkprocessen. Zo zal er een steeds grotere rol zijn voor de BBL werknemer in bijvoorbeeld het begeleiden van kinderen bij hun ontwikkeling, het werken aan kwaliteit en deskundigheid, het opvoeden en ontwikkelen van het kind(eren) in de kinderopvang. Daarnaast hebben wij jaarlijks een klein aantal snuffelstagiaires van de middelbare school, die één a twee weken komen kijken op de locaties. Het doel van deze stages is kennismaken met het werk op de kinderdagverblijven, kindercentra of buitenschoolse opvang.

4.5 Wijze van informeren bij uitvallen van een vaste medewerker(s) en/of andere medewerkers op de groep

Ouders worden geïnformeerd over wijzigingen in vaste pedagogisch medewerker(s) en of andere medewerkers op de groep. Dit gebeurt op een door de locatie te bepalen wijze, waarbij geldt dat sprake is van een wijziging en weten hoe zij zich nader kunnen informeren over deze wijziging. Middelen om hierover te communiceren zijn bijvoorbeeld de nieuwsbrief, een schema dat op de locatie hangt, etc.

5. Aanbod van materialen en activiteiten in specifieke ruimtes

Binnen TintelTuin wordt gewerkt volgens een inrichtingsbeleid. Hieraan is een lijst met materialen verbonden waaruit de locatie kan kiezen en die op de locatie verdeeld over verschillende groepen en ruimtes aanwezig zijn.

6. Pedagogisch beleid

In de pedagogische werkwijze wordt een verwijzing opgenomen naar dit algemene pedagogische beleid van TintelTuin. Voor reguliere kinderopvanglocaties wordt tevens verwezen naar Pedagogisch Actief.

Wat toegevoegd moet worden in de pedagogische werkwijze is hoe het volgen van kinderen in hun ontwikkeling gebeurt op de specifieke locatie. TintelTuin hanteert binnen de reguliere opvang een methode welbevinden. Deze methode wordt jaarlijks op de locatie toegepast en opvolgend wordt ouders een oudergesprek aangeboden. Ouders tekenen zich in voor dit oudergesprek of geven op dit formulier aan dat zij geen gebruik maken van het oudergesprek.

Bij VVE locaties wordt informatie toegevoegd over de VVE methode en de monitoring hiervan middels 'Kijk'.

6.1 Mentorschap

Ieder kind krijgt een vaste mentor. In dit pedagogisch beleid is terug te vinden wat precies de taken van de mentor zijn, wat de rol is. In de pedagogische werkwijze van de locatie wordt een stukje tekst opgenomen over de invulling van het mentorschap en waar ouders de informatie kunnen vinden over wie de toegewezen mentor van hun kind is.